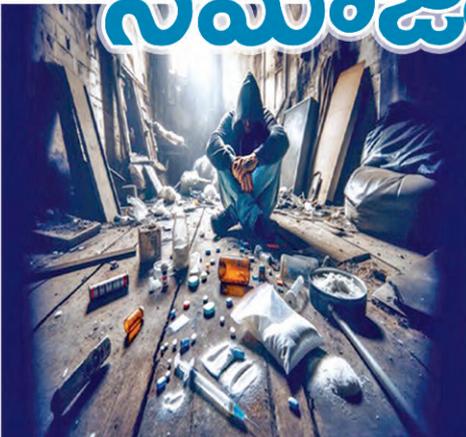

మానవత్వం మాయం సమాజానికి గాయం

కుటుంబ కథా చిత్రాలంటే ఇష్టం! తెలుగు చిత్ర సీమకు జరినా వహాబ్

టా లీవుడ్లో 'గాజుల కిష్టయ్య' సినిమా గుర్తుందా!? సూపర్ స్టార్ కృష్ణ హీరోగా జరినా వహాబ్ హీరోయిన్ గా నటించిన చిత్రం. అప్పట్లో జరినా సమకాలికులుగా ఉన్న నటీమణులు చాలా కాలం ఫీల్డ్ ను వదిలి పెట్టలేదు. జీనీత్ అమన్, పబానా అజ్మీ, జయాచుస్ వంటి తన తోటి నటీమణుల స్థాయిలో జరినా వహాబ్ స్టార్డమ్ ను సాధించలేక కనుమరుగైందనే అనుకునేవారు. ఆమె భారతీయ సినిమాలో తనకంటూ ఒక ప్రత్యేక గుర్తింపును సంపాదించుకున్నారు. ఐదు దశాబ్దాలుగా దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రధాన చిత్ర పరిశ్రమలలో పనిచేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విశాఖపట్నం ఆమె పుట్టిన ఊరు. అచ్చం తెలుగమ్మాయి. ఆమె పుట్టుకతో తెలుగువారే అయినప్పటికీ, జరినా తన సిని రంగ

ప్రవేశం మాత్రం బాలీవుడ్ లోనే చేశారు. పుణెలోని ఫిల్మ్ అండ్ టెలివిజన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియాలో నటన కోర్సు చేసి బాలీవుడ్ లోకి అడుగు పెట్టారు. తన సినిమా కలను సాకారం చేసుకున్నారు.

1974లో దేవ్ ఆనంద్ దర్శకత్వం వహించిన 'ఇమ్మో ఇమ్మో' చిత్రంతో తెరంగేట్రం చేశారు. అప్పటి నుండి, ఆమె హిందీతో పాటు తెలుగు, తమిళం, మలయాళం, కన్నడ భాషలలో కూడా నటించింది.

ఆమె ఇప్పటికీ బాలీవుడ్ లో చురుకుగా ఉన్నప్పటికీ, ఇటీవల గోపీచంద్ మలినేని దర్శకత్వంలో సన్నీడియోల్ నటించిన 'జాట్ (2025) చిత్రంలో కనిపించింది.

దర్శకుడు మారుతి, ప్రభాస్ కాంబినేషన్ లో వచ్చిన 'ది రాజా సాజీ' చిత్రంలో ఒక ముఖ్య పాత్రంలో నటించారు.

మూగవోయిన ఎమ్ టీవి మ్యూజిక్ ఛానల్!

నా లుగు దశాబ్దాలుగా సంగీత వీడియోలతో ఒక తరం అభిరుచులను మార్చిన ఎమ్ టీవి కొత్త సంవత్సరాన్ని చూడకుండానే శాశ్వతంగా తెరపడింది. తమ

అనుబంధంగా నడిచిన 24 గంటల మ్యూజిక్ ఛానెల్స్ ను పూర్తిగా నిలిపివేస్తున్నట్లు పారామౌంట్ గ్లోబల్ ప్రకటించడంతో మ్యూజిక్ టెలివిజన్ ముగిసింది. 1981 ఆగస్టు 1న ప్రారంభమైనప్పుడు ప్రసారమైన తొలి మ్యూజిక్ వీడియోనే చివరిసారిగా ఆన్ ఎయిర్ చేసింది. బగుల్స్ బృందం పాడిన వీడియో 'కిల్ట్ ది రేడియో స్టార్' పాటతో తన ప్రయాణానికి ముగింపు పలకడం అభిమానులను భావోద్వేగానికి గురి చేసింది. 'న్యూ ఇయర్ ఈవ్' రోజున ఈ వీడియో ప్రసారం కావడంతో, సోఫల్ వీడియోలో మెమరీస్ పేరుతో ఆనేక పోస్టులు వెల్లువెత్తాయి. ఈ నిర్ణయానికి అనుగుణంగా యుకేలోనివంటి ప్రముఖ ఛానెల్స్ పూర్తిగా ఆఫ్ ఎయిర్ అయ్యాయి. ప్రత్యేకంగా 90 ఛానెల్ చివరి వీడియోగా సైన్ గర్ల్స్ పాడిన గుడ్ బై ను ప్రసారం చేసింది.

ప్రస్తుతం ఈ ఛానెల్స్ ను ట్యూన్ చేసినప్పుడు కేవలం లోగోలు మాత్రమే కనిపిస్తూ, కంటెంట్ లో చూడవచ్చని సూచనలు వస్తున్నాయి. వ్యయ నియంత్రణ చర్యల్లో భాగంగానే ఈ నిర్ణయం తీసుకోవడం కొనమెరుపు.

టా లీవుడ్ స్టైలిష్ ఫిల్మ్ మేకర్ సురేందర్ రెడ్డి దర్శకత్వంలో పవన్ కల్యాణ్ నటించే ఈ భారీ చిత్రాన్ని ప్రముఖ నిర్మాత రామ్ తాళ్ళూరి నిర్మించనున్నారు. ఈ క్రేజీ ప్రాజెక్ట్ కు ప్రముఖ రచయిత వక్కంతుం వంశీ కథను అందిస్తున్నారు. గతంలో ఎన్ ఆర్ టీ ఎంటర్టైన్ మెంట్స్ సంస్థపై

పవన్, సురేందర్ రెడ్డి దర్శకత్వంలో కొత్త సినిమా

ఈ సినిమాను నిర్మిస్తారని వార్తలు వచ్చాయి. కాగా నిర్మాత స్పందిస్తూ జైత్ర రామ్ మూవీస్ సంస్థపై ప్రొడక్షన్ నంబర్ 1గా తన డ్రీం ప్రాజెక్ట్ మొదలు పెడుతున్నామని ప్రకటించారు. పవర్ స్టార్ ఆశీస్సులతో, ఆయన పేరు పెట్టిన బ్యానర్ మీద సినిమా చేయడం ఆనందంగా ఉందని కూడా అన్నారు. ఇది తన డ్రీం ప్రాజెక్ట్ అని ఆయన టీట్లీ చేశారు. మరోవైపు హరీశ్ శంకర్ దర్శకత్వంలో పవన్ నటిస్తున్న 'ఉస్తాద్ భగత్ సింగ్' పోస్ట్ ప్రొడక్షన్ పనులు శరవేగంగా జరుగుతున్నాయి.

- స్నేహితులతో మోసగించబడడం కన్నా, వారిని విశ్వసించకపోవడం మరింత సిగ్గుచేటు. - రోవ్ ఫోకల్డ్
- అతి తక్కువ మాటలే అతి మేల్లైనవి. - రే

18 జనవరి, 2026

కదంబం

‘సంఘీ’భావం.....5

బంగ్లాదేశ్ లో
ఆగని మారణకాండ

కవర్ స్టోరీ..6

మానవత్వం మాయం
సమాజానికి గాయం

ఈ వారం కవిత్వం.. 11
మంచు ముత్యం

అవిసి ఆకుతో అంతులేని
ప్రయోజనాలు.. 14

కథ..20
దేవుడిచ్చిన వరాలు

ఇంకా...

మొగ్గ
పుస్తక సమీక్ష

వాస్తు
వారఫలం

వగైరా.. వగైరా..

సమాచారం

చార్జింగ్ రోడ్లు

ఎలక్ట్రిక్ వాహనాల(ఈవీల)కి చార్జింగ్ పెట్టాలంటే చార్జింగ్ పాయింట్ వెళ్లాల్సి. అయితే ఇప్పుడు ఆ అవసరం లేదు. కానీ మన దగ్గర కాదు సుమా! ప్రాన్స్ లో. వాహనం నడుస్తున్నప్పుడు ప్రాన్స్ లో

ఎ10 మోటార్వే మార్గంలో చార్జింగ్ అవుతుంది. ఈ దారిలో నడుస్తున్న వాహనాలు ప్రత్యేకంగా చార్జింగ్ కోసం వెతుక్కోవాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ రహదారిలో నడుస్తున్న ట్రక్కులు, కార్లు, ఎలక్ట్రిక్ బస్సులు వాటంతట అవే చార్జ్ అయ్యేలా ఈ రోడ్లని రూపొందించారు. ఈ దారిలో అమర్చిన రాగి కాబిల్స్, వాహనాల్లో ఉన్న రిసీవర్ తో అనుసంధానమై వాహనానికి అవసరమైన చార్జింగ్ ని అందిస్తాయి. అంటే వైర్లెస్ చార్జ్ సహాయంతో మొబైల్స్ పనిచేసినట్టుగా. దట్టంగా మంచు కమ్మేసినా, వరదలు వచ్చినా చార్జింగ్ విషయంలో ఎలాంటి సందేహం అవసరం లేదు. అంటే చార్జింగ్ తన పని చేస్తుంది. ప్రాన్స్ ప్రభుత్వం త్వరలో మరిన్ని రహదారులను ఇలా చార్జింగ్ రోడ్లు మార్చే ప్రయత్నంలో ఉన్నట్టు తెలుస్తోంది.

ఒత్తిడిని తగ్గించే ఒంటెలు

విమాన ప్రయాణం అంటే కొంత మంది ఒత్తిడికి లోనవుతుంటారు. మరికొందరు కాస్త కంగారు పడుతుంటారు కూడా. అలాంటి వారికి రిలీఫ్ కలిగించే విమాన ప్రయోగం ప్రారంభించారు అమెరికాలోని పోర్ట్ లాండ్ విమానాశ్రయం నిర్వాహకులు. అదే లామా థెరపీ. లామాలు చూడటానికి ఒంటెలను తలపిస్తాయి. అయితే ఇవి కొంచెం చిన్నగా ఉంటాయి. శిక్షణ ఇచ్చిన లామాలు విమానాశ్రయమంతా కలయతిరుగుతూ ప్రయాణికుల ఒత్తిడిని దూరం చేసి, వాళ్ల ముఖాల్లో చిరునవ్వులు తెప్పిస్తాయని అంటున్నారు.

మీ రచనల్ని ఈ మెయిల్ చిరునామాకు పంపగలరు.

sunmagvaartha@gmail.com

రెక్కలను ఆర్పుకుంటూ నీటిపైనే అలా అలా తెలుతూ వెళ్లిపోయే తెల్లటి హంసలు, బాతులు చూడటానికి భలే

ఉంటాయి కదా! సింగపూర్ లో ఇలాంటి దృశ్యాలు చాలా చోట్ల కనిపిస్తాయి.

అయితే నీటిపై తెలుతూ వెళ్లే వాటిల్లో అన్నీ నిజమైన హంసలు ఉండవు. ఎందుకంటే వాటిల్లో కొన్ని హంసలు, బాతుల రూపంలో ఉన్న రోబోలు. ఎందుకంటే సింగపూర్ లో నదులు, రిజర్వాయర్లు, చెరువులూ, కొలనులలో నీటి నాణ్యతా ప్రమాణాలను ఎప్పటికప్పుడు

తెలుసుకునేందుకు కొంతకాలం క్రితం 'స్వాన్స్' అనే ప్రాజెక్టును ప్రారంభించారు. స్వాన్ అంటే స్వార్ట్ వాటర్

ఎసెస్ మెంట్ నెట్ వర్క్ అని అర్థం. ఇందులో భాగంగానే అచ్చం హంసలా, బాతులా ఉండే రోబో స్వాన్స్ ను రిజర్వాయర్లు, చెరువులు, నదుల్లో వదులుతారు. అవి నీటిలో తిరుగుతూ వాటికి అమర్చిన కెమెరాలతో ఫోటోలు తీసి అధికారులకు చేరవేస్తాయి. ఈ విధంగా నీటి పిహెచ్ విలువ, ఆక్సిజన్ శాతం, క్లోరోఫిల్ ఎంత శాతం ఉందో తెలుసుకునేందుకు దోహదపడుతుంది. ఆ వివరాల ఆధారంగా వారు తగిన చర్యలు తీసుకుంటూ నీటి నాణ్యతను కాపాడే చర్యలు తీసుకుంటారు. భలే ఉందిగా కదా ఈ ప్రక్రియ.

రోబో స్వాన్స్

సముద్రానికి స్టీల్ నెక్లెస్

ముద్రం చెంతన రిసార్టులు సాధారణంగా ఉంటాయి. అయితే సముద్రానికి స్టీల్ నెక్లెస్ తొడిగినట్లుగా ఉన్న విల్లాలు ఉన్నాయంటే ఆశ్చర్యమే కదా. నీలం రంగులో మెరిసిపోతున్న సముద్రం ఆవ్వడకరమైన వాతావరణం, వెరసి పర్యాటకులకు స్వర్గధామంగా నిలుస్తోంది సౌదీ అరేబియాలోని షిబారా రిసార్ట్. ఆధునిక వసతులతో ఉన్న ఈ రిసార్టును ఎర్ర సముద్రంలో ఉన్న షిబారా దీవిలో నిర్మించారు. ప్రధాన భూభాగం నుంచి 25 కి.మీ. దూరంలో ఉంటుంది. బోట్ లో లేదా సీఫైన్ ద్వారా రిసార్టుకు అవసరమైన విద్యుత్ సోలార్ ద్వారా అందుతుంది. జీరో ఎనర్జీ. జీరో వాటర్. జీరో వేస్ట్

ఫీచర్లతో ఈ రిసార్టును నిర్మించారు. ఈ రిసార్టులో 73 విల్లాలు ఉన్నాయి. అందులో 38 నీటిలో ఉంటే, 35 బీచ్ ఫ్రంట్ ఆఫ్షన్ కలిగి ఉన్నాయి. విల్లాల

నిర్మాణానికి స్పెయిన్ లెస్ స్టీల్ ను ఉపయోగించారు. సముద్ర ఉపరితలం, ప్రకృతి అందాలు విల్లాలపై ప్రతిబింబిస్తూ ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తుంది. ఒక్కో విల్లాకు 150 టన్నుల రిఫ్లెక్టివ్ స్టీల్ ను వాడారు. రిసార్టులో జపనీస్ తో పాటు మెడిటేరియన్ వంటకాలు కూడా అందిస్తారు.

సాధారణంగా బట్టలు ఆరుబయట ఎండలో ఆరేస్తేనే మంచిది. కానీ ప్రస్తుత కాలంలో అపార్ట్ మెంట్ లు, ఇరుకైన ఇళ్లు ఉండటంతో

బట్టలు ఎండలో/ఆరుబయట ఆరేసేందుకు అవకాశం ఉండటం లేదు. కనీసం డాబా ఇళ్లు అయితే మిద్దె మీద ఆరేసుకోవచ్చు. వర్షాకాలంలో అయితే ఇక ఆ అవకాశం కూడా ఉండదు. బట్టలు ఆరేసేందుకు ఆరుబయట అవకాశం ఉన్నవారికైనా వర్షాకాలంలో ఇబ్బంది. రోజుల తరబడి వర్షం కురుస్తుంటే ఆ తిప్పలు చెప్పనలవి కాదు. కొంతవరకు ఆ బాధలు తగ్గించేందుకు మార్కెట్లో 'ఎక్స్ ప్రెస్ డ్రెయర్ ఔరెట్ ప్రో మాక్స్' అందుబాటులోకి వచ్చింది. చిన్న బాటిల్ సైజులో ఉండే ఈ పరికరం ఒకేసారి నాలుగు పెద్ద దుస్తులను ఆరబెడుతుంది. అంతేకాదు దీనిని ఆన్ చేసుకుంటే ఇందులోంచి వెలువడే అల్ట్రావయోలెట్ కాంతి దుస్తులపై ఉండే సూక్ష్మజీవులను నిర్మూలిస్తుంది. దీని వల్ల దుస్తులపై ఉండే దుర్వాసన కూడా తొలగిపోతుంది. ఎండలో ఆరవేసినంత శుభ్రంగా తయారవుతాయి. పవర్ ఆన్ చేసి, ఒక్కసారి టైమర్ పెడితే, పని అయిపోగానే దానంతట అదే ఆగిపోతుంది. ఈ డ్రెయర్ ను మడతపెట్టి ఎంచక్కా సూట్ కేసులో పెట్టుకోవచ్చు.

పోర్టబుల్ డ్రెయర్

'సంఘ్' భావం

బంగ్లాదేశ్ లో ఆగని మారణకాండ

బంగ్లాదేశ్ లో శాంతిభద్రతలు పూర్తిగా క్షీణించాయి. ప్రతిరోజూ హింసాత్మక ఘటనలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. ముఖ్యంగా హిందువులపై జరుగుతున్న దమనకాండ ఆందోళన కలిగిస్తోంది. హాసీనా ప్రభుత్వం కుప్పకూలిన తరువాత అధికారంలోకి వచ్చిన యూనస్ తాత్కాలిక ప్రభుత్వం శాంతిభద్రతలను ఏమాత్రం అదుపు చేయలేకపోతోంది. గత రెండు నెలల నుంచి పెద్ద సంఖ్యలో హిందువులను అతిదారుణంగా హత్య చేశారు. మొదటి నెల రోజుల వ్యవధిలోనే 11 మంది హిందువులు మృతి చెందారు. దీనితో బంగ్లాదేశ్ ప్రభుత్వ పనితీరు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా విమర్శలకు గురిచేస్తోంది. హాసీనా ప్రభుత్వం భారతదేశానికి మద్దతుగా ఉండేది. యూనస్ పాలన పూర్తిగా అందుకు భిన్నంగా ఉండటంతో అక్కడి పరిస్థితులు ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయి. అక్కడి ప్రభుత్వం ఇవి మతపరమైన దాడులు, హత్యలు చెబుతున్నప్పటికీ వరుస హత్యలు తీవ్ర ఆందోళన రేపుతున్నాయి. ఈ పరిణామాలు దేశంలో మైనారిటీల భద్రతకు శాంతిభద్రతలు ప్రమాదకరంగా గోచరిస్తున్నాయి.

బంగ్లాదేశ్ లో జరుగుతున్న హింసను యాదృచ్ఛిక సంఘటనగానో లేదా వేరేవారు నేరాలుగానో కొట్టిపారేయడం సరికాదని పలువురు అభిప్రాయపడుతున్నారు. కేవలం ఒక నెలలోనే దేశవ్యాప్తంగా కనీసం 11 మంది హిందువులు హత్యకు గురయ్యారు, వీరిలో చాలామంది దారుణమైన పరిస్థితుల్లో చనిపోయారు. మాజీ ప్రధాని షేక్ హాసీనా పదవీమ్యుతి తర్వాత, ముహమ్మద్ యూనస్ నేతృత్వంలోని తాత్కాలిక ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలో 35 రోజుల వ్యవధిలో ఇన్ని హత్యలు జరిగాయి. ఈ మరణాలు, మూకదాడులు, కాల్పులు, గుంపు దాడుల పరంపరను వెల్లడిస్తున్నాయి. ఈ వరుస ఘటనలు మైనారిటీలలో విస్తృత భయాలను రేపడంతోపాటు, ప్రభుత్వ సామర్థం, ఉద్దేశాలపై తీవ్రమైన ప్రశ్నలను లేవనెత్తింది. జనవరి 5న, జెనీవ్ లో జిల్లాలో హిందూ వారాపత్రిక సంపాదకుడు రాజా కాంతి బైరాగిని కాల్చి చంపారు. కొన్ని గంటల్లోనే ఢాకా సమీపంలోని నర్సింగ్ జిల్లాలో హిందూ కిరాణి వ్యాపారి మణి చక్రవర్తిపై

దాడి, ఇద్దరినీ గుర్తు తెలియని దుండగులు హత్య చేశారు. ఈ హత్యలతో కేవలం 18 రోజుల్లోనే హిందువుల హత్యల సంఖ్య ఐదు, ఆరుకు చేరింది. పరియత్సార్ జిల్లాకు చెందిన హిందూ వ్యాపారవేత్త ఖోకన్ చంద్ర దాస్, నూతన సంవత్సర వేడుకల సందర్భంగా ఒక మూక దాడిలో తీవ్రంగా గాయపడి జనవరి 3న మరణించాడు. అతణ్ణి కత్తితో పొడిచి, పెట్రోల్ పోసి నిప్పంటించారు. అతను ఒక చెరువులోకి తప్పించుకోవడానికి ప్రయత్నించినప్పటికీ, తీవ్రమైన కాలిన గాయాలతో, ఢాకాలో మరణించాడు.

అన్నార్ బాహినిలో హిందూ సభ్యుడైన బజేంద్ర బిస్వాసన్ను మైస్సింగ్ జిల్లాలోని ఒక వస్త్ర కర్మాగారంలో అతని సహోద్యోగి కాల్చి చంపాడు. దీనిని పోలీసులు మొదటగా అనుకోకుండా జరిగి ఉండవచ్చని పేర్కొంది. కాల్పులు జరిపిన వ్యక్తిని అరెస్టు చేశారు, కానీ ఈ హత్య మైనారిటీ వర్గాలలో పెరుగుతున్న ఆందోళనను మరింత పెంచింది. అమ్మత్ మండల్ను రాజ్ పురి జిల్లాలో ఒక గుంపు దారుణంగా దాడి చేసి హత్య చేసింది. హత్యకు మతపరమైన కోణం లేదని అధికారులు పేర్కొన్నారు, కానీ కొన్ని రోజులకే మరొక మూక దాడి జరిగడంతో మైనారిటీ భయాలు మరింత తీవ్రమయ్యాయి. మైమెస్సింగ్ 27 ఏళ్ల హిందూ వస్త్ర కార్మికుడు దీపు చంద్ర దాస్ హత్య ఒక మలుపు తిరిగింది. దాన్ను ఇస్లామిక్ గుంపు కొట్టి చంపింది, అతని శరీరాన్ని హైవేకి వేలాడదీసి నిప్పంటించింది. దైవదూషణ జరిగిందనే అనుభవమైన ఆరోపణలు ఉన్నప్పటికీ, దర్యాప్తు అధికారులు తరువాత హత్య ముందస్తు ప్రణాళికతో జరిగిందని కనుగొన్నారు. ఇన్ని దారుణాలు జరుగుతున్న బంగ్లాదేశ్ యూనస్ ప్రభుత్వం ఆశించిన మేరకు స్పందించడం లేదు.

భారతదేశంలో ఇలాంటి ఘటనలు జరిగితే వెంటనే నిందితులను పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతాయి. మన దేశంలో మైనారిటీలకు మద్దతుగా అనేక సంఘాలు, పార్టీలు పనిచేస్తున్నాయి. బంగ్లాదేశ్ లో హిందువులపై జరుగుతున్న దాడులపై ఇక్కడ కూడా సరైన స్పందన కనిపించకపోవడం ఆందోళన కలిగిస్తోంది.

- డాక్టర్ గిరిష్ కుమార్ సంఘ్

“మాయమైపోతున్నాడమ్మా మనిషన్నవాడు, మచ్చుకైనా లేడు చూడు మానవత్వం ఉన్నవాడు. నోటికో కోటికో ఒక్కడే ఒక్కడు

మానవత్వం అంటే ఏమిటి?

మానవత్వం అంటే కేవలం మనిషిగా పుట్టడం మాత్రమే కాదు, తోటి ప్రాణుల పట్ల ప్రేమ, దయ, సానుభూతిని కలిగి వుండటం. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే ఎదుటివారి కష్టాన్ని తన కష్టంగా భావించి సహాయం చేసే గుణమే మానవత్వం. దీనికి అనేక ముఖ్య లక్షణాలున్నాయి. ఒకరు బాధలో ఉన్నప్పుడు ఆ స్థానంలో మనం ఉంటే ఎలా ఉంటుందో ఆలోచించడం, సానుభూతితో వారి బాధను అర్థం చేసుకుని ఓదార్పునివ్వడం మానవత్వపు మొదటి మెట్టు. ప్రతిఫలం ఆశించకుండా నిస్వార్థంగా ఇతరులకు సహాయం చేయడం, తన గురించి మాత్రమే కాకుండా, సమాజం బాగుండాలని కోరుకోవడం, అందరినీ సమానంగా గౌరవించడం, ప్రతి మనిషికి గౌరవంగా బతికే హక్కు ఉందని గుర్తించడం..

ఇత్యాది మానవత్వానికి ప్రతిరూపాలే. ఇతరులు చేసిన తప్పులను

కవర్ స్టోరీ

షేక్ అబ్దుల్ హాకీం జాని

మన్నించి క్షమాగుణాన్ని కలిగి వుండటం అనేది మనిషిని మానసికంగా ఉన్నత స్థితికి తీసుకెళ్తుంది. మాట ద్వారా కానీ, చేతల ద్వారా కానీ ఎవరినీ కష్టపెట్టకుండా ఉండటం, కేవలం మనుషులకే కాకుండా, జంతువుల పట్ల కూడా దయ చూపడం, ‘మనం

మానవత్వం మాయం సమాజానికి గాయం

యాడ ఉన్నడో కానీ కంటికి

కనరాదు” అంటూ ఓ కవి రచించారు. ఇది అక్షర సత్యం.

ఆధునిక కాలంలో మానవ సంబంధాలు ఎలా కనుమరుగవుతున్నాయి. స్వార్థం ఎలా పెరుగుతోంది అనే అంశాన్ని ఈ పాట నిలదీస్తుంది. నేటి సమాజంలో మారుతున్న మనుషుల మనస్తత్వాల వల్ల మానవత్వం కనుమరుగైపోతుంది. మనుషుల్లో ఉండాల్సిన జాలి, దయ, ప్రేమ వంటి గుణాలు మాయమైపోతున్నాయనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. డబ్బు, అధికారం వెనుక మనిషి పరుగెడుతూ తోటి మనిషి కష్టాన్ని పట్టించుకోని వైనాన్ని అనేక సందర్భాలలో ఎక్కడో ఒకచోట ప్రతి ఒక్కరూ చూచే ఉంటారు. పల్లెల్లో ఉండే ఆత్మీయతలు పోయి, అంతా వ్యాపారమయంగా మారిపోతున్న తీరు, మద్యానికి, మత్తుపదార్థాలకు బానిసలై, నైతిక విలువల పతనమై తల్లిదండ్రులను వేధించే బాధ్యత లేని సంతానం, మానవ సంబంధాలు ఆర్థిక సంబంధాలుగా మారిపోవడం... వంటివి ఏకం కావడంతో మానవత్వం అనేది మంటగలసిపోతుంది. అయితే మానవత్వం పూర్తిగా మాయమవలేదు. నిర్లక్ష్యం, స్వార్థం వల్ల మసకబారుతోంది.

వెలుగుతూ పది మందికి వెలుగునివ్వడం మాత్రమే జీవితం కాదు. మన వల్ల పది మంది జీవితాలు వెలగడమే నిజమైన మానవత్వం అని చెప్పవచ్చు. ఆకలి వేసినవాడికి అన్నం పెట్టడం, బాధలో ఉన్నవాడిని ఓదార్చడం, బలహీనుడికి తోడుగా నిలవడం, మానవత్వానికి ఉదాహరణలు. సృష్టిలో మానవత్వాన్ని మించిన మతం లేదని, మానవత్వం లేని మతం రాణించదని అనేక మూలాలు చెబుతున్నాయి.

మానవత్వం కనుమరుగవడానికి కారణాలు

మానవత్వం కనుమరుగవడానికి అనేక సామాజిక, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక కారణాలు ఉన్నాయి. మనిషికి స్వార్థం పెరగడంతో తన లాభమే లక్ష్యంగా జీవించడం వల్ల ఇతరుల బాధ పట్టే స్పృహ తగ్గిపోతోంది. నేటి కాలంలో ప్రతిదీ ఒక పోటీగా మారిపోయింది. అందరికంటే ముందుండాలి, ఎక్కువ సంపాదించాలి అనే స్వార్థం, ఆత్మ్యాశ వల్ల పక్కవాడి కష్టాన్ని గుర్తించే స్థితిలో మనుషులు లేరు. ‘నేను, నా కుటుంబం’ అనే సంకుచిత భావన పెరిగిపోవడంవల్ల సామాజిక బాధ్యత లోపిస్తోంది. డబ్బు, అధికారాలే పరమాపధిగా మారడం వల్ల నైతిక

విలువల కంటే సంపద, హోదాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం మానవత్వాన్ని దూరం చేస్తోంది. మొబైల్, సోషల్ మీడియా వాడకం పెరిగి ప్రత్యక్ష మానవ సంబంధాలు తగ్గుతున్నాయి. ఎవరైనా ప్రమాదంలో ఉంటే సహాయం చేయడానికి బదులు, దాన్ని వీడియో తీసి వైరల్ చేయడం అనే ధోరణి పెరిగింది. ఉమ్మడి కుటుంబాలు తగ్గి, ఒంటరితనం పెరగడంతో మమకారం, అనురాగం తగ్గుతున్నాయి. మనుషుల కంటే వస్తువులకు, డబ్బుకు ఎక్కువ విలువ ఇవ్వడం వల్ల మానవ సంబంధాలు బలహీనపడుతున్నాయి.

బంధాల కంటే ఆర్థిక ప్రయోజనాలకే ప్రాధాన్యత ఇస్తుండటంతో మానవత్వం దెబ్బతింటోంది. ఎదుటివారిని మించి ముందుకు వెళ్లాలనే పోటీలో సహకారం స్థానంలో అసూయ, ద్వేషం పెరుగుతున్నాయి. నైతిక విలువలు, మానవ సంబంధాలపై విద్యా వ్యవస్థలో సరైన ప్రాధాన్యం లోపించడం, పేద, ధనిక మధ్య అంతరం పెరగడం వల్ల సమాజంలో కరుణ, సానుభూతి తగ్గడం, హింస, ద్వేషాన్ని ప్రోత్సహించే వార్తలు, కార్యక్రమాలు మనుషులపై ప్రభావం చూపుతున్నాయి. న్యూస్, సినిమాల్లో హింస, దుర్ఘటనలు ఎక్కువగా చూడటం వల్ల అటువంటి సంఘటనల ప్రభావం మానవత్వంపై పడి అది తగ్గడానికి అవకాశం ఉందని నిపుణులు చెబుతున్నారు. చిన్న చిన్న విషయాలకే ఆవేశపడటం, క్షమించే గుణం లేకపోవడం వల్ల సమాజంలో హింస పెరుగుతోంది. ఎదుటివారి అభిప్రాయాలను గౌరవించకపోవడం వల్ల విద్వేషాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. చిన్నతనం నుండే పిల్లలకు కేవలం మార్కులు, ర్యాంకుల మీద ఉన్న శ్రద్ధ, నైతిక విలువలు, సామాజిక స్పృహ పట్ల ఉండటం లేదు. పెద్దలను గౌరవించడం. తోటివారికి సహాయం చేయడం వంటి సంప్రదాయాలు క్రమంగా తగ్గుతున్నాయి. మన ఆలోచనా దృక్పథాన్ని మార్చుకుని, తోటి జీవి పట్ల కరుణ చూపినప్పుడే మళ్ళీ మానవత్వం చిగురిస్తుంది.

మద్యపానం వల్ల కనుమరుగౌతున్న మానవత్వం

సానుభూతి, నియంత్రణ, బాధ్యత, సంబంధాల పట్ల గౌరవం ఇత్యాది మానవత్వం లక్షణాలను మద్యపానం మెల్లగా తుడిచివేస్తుంది. మద్యం సేవించిన తర్వాత మనిషి తన మాటలు, పనులపై నియంత్రణ కోల్పోతాడు. మృదువుగా మాట్లాడే వ్యక్తి మద్యం తాగిన తర్వాత దూషణలు చేయడం, గొడవలకు దిగడం, అవమానకరంగా ప్రవర్తించడం చేస్తాడు. ఇది మానవత్వానికి విరుద్ధం. మద్యం కుటుంబ జీవితాన్ని నాశనం చేస్తుంది. ఒక తండ్రి రోజూ మద్యం తాగి పిల్లల చదువుపై శ్రద్ధ లేకుండా, భార్యను హింసించి, ఇంటి ఖర్చుల్ని మద్యం మీద ఖర్చు చేస్తే ప్రేమ, బాధ్యత అనే మానవీయ విలువల కనుమరుగవుతాయి. మద్యం మత్తులో భార్యపై దాడులు, రోడ్డుపై గొడవలు, చిన్న విషయాలకే కొట్టుకోవడం.. ఇత్యాదివి మానవత్వానికి దూరంచేసి దానవత్వానికి దరి చేర్చి మనిషిలో పశుత్వం, మృగత్వం మేల్కొన్నేలా చేస్తుంది. మద్యం తాగేవారు తప్పుకు, ఒప్పుకు తేడాను

మరచిపోయి నైతికంగా పతనమౌతారు. రోడ్డు ప్రమాదాలు చేసి ఇతరుల ప్రాణాలకు ముప్పు తేవడం, కార్యాలయంలో అనుచిత ప్రవర్తన, దొంగతనాలు, అక్రమాలు.. ఇత్యాది వాటికి అలవాటు పడి సమాజంపై భారంగా మారడం జరుగుతుంది. మద్యపాన వ్యసనం వ్యక్తినే కాదు, సమాజాన్ని బాధిస్తుంది. ప్రమాదాల వల్ల అమాయకుల మరణం, ప్రభుత్వ వైద్యంపై భారం, నేరాలు పెరగడం, సమాజం పట్ల బాధ్యతను మరచిపోయి మానవత్వాన్ని కోల్పోవడం జరుగుతుంది. మద్యం సేవించడం అనేది కేవలం వ్యక్తిగత ఆరోగ్యాన్నే కాకుండా, ఒక వ్యక్తిలోని మానవత్వాన్ని, విచక్షణను కూడా దెబ్బతీస్తుంది.

మద్యం మెదడులోని 'ప్రీఫ్రంటల్ కార్టెక్స్' పై ప్రభావం చూపుతుంది. ఇది మనం ఏది మంచి, ఏది చెడు అని నిర్ణయించుకునే భాగాన్ని మొద్దుబాడుతుంది. సాధారణ స్థితిలో ఉన్నప్పుడు మనిషి ఎదుటివారి బాధను అర్థం చేసుకోగలడు. కానీ మద్యం మత్తులో ఉన్నప్పుడు మెదడు నియంత్రణ తప్పుతుంది. రోడ్డు మీద ఎవరైనా ప్రమాదానికి గురై పడి ఉంటే, మామూలు మనిషి సాయం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అదే మద్యం మత్తులో ఉన్న వ్యక్తి, ఆ పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోలేక లేదా పట్టించుకోకుండా అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోవడం లేదా వికృతంగా ప్రవర్తించడం చేస్తాడు. ఇంట్లో పిల్లలు ఆకలితో ఉన్నా లేదా భార్య అనారోగ్యంతో ఉన్నా పట్టించుకోకుండా, తన దగ్గర ఉన్న డబ్బును మద్యం కొనం ఖర్చు చేస్తాడు. ఇక్కడ తండ్రిగా లేదా భర్తగా ఉండాలైన కనీస మానవత్వం మత్తులో కనుమరుగవుతుంది. మద్యం మనిషిలోని కోపాన్ని, ఆవేశాన్ని ప్రేరేపిస్తుంది. క్షణికావేశంలో సొంత తల్లిదండ్రులను, తోబుట్టువులను, కట్టుకున్న భార్యను సైతం కొట్టడం/దూషించడం వంటివి చేస్తారు. మద్యంమత్తు దిగిన తర్వాత పశ్చాత్తాపపడినా, ఆ సమయంలో వారు ప్రదర్శించిన ప్రవర్తన మానవత్వానికి విరుద్ధంగా ఉంటుంది.

సమాజంలో ఎలా నడుచుకోవాలి? మహిళల పట్ల ఎలా గౌరవంగా ఉండాలి? అనే స్పృహ మద్యం వల్ల పోతుంది. మద్యం మత్తులో మహిళలను వేధించడం,

ఆసుభ్య పదజాలంతో దూషించడం వంటి పనులు చేస్తారు. తన ఇంట్లో కూడా ఆదవారు ఉంటారనే కనీస స్పృహను ఆ మత్తు చంపేస్తుంది. ఒక మనిషి తన చుట్టూ ఉన్న సమాజానికి ఇబ్బంది కలిగించకూడదు అనే ప్రాథమిక సూత్రాన్ని కూడా మరచిపోతాడు. మద్యం తాగి వాహనం నడపడం వల్ల తన

ప్రాణమే కాకుండా, ఎదుటివారి ప్రాణాలను కూడా ప్రమాదంలో పడేస్తారు. ఒక అమాయకుడి ప్రాణం పోతుందనే ఆలోచన కూడా లేకపోవడమే మానవత్వం కనుమరుగవడానికి నిదర్శనం. మద్యం అనేది మనిషిని తాత్కాలికంగా ఒక ఊహలోకంలో ఉంచినప్పటికీ, అది

అతడిని సామాజికంగా, మానసికంగా పతనం చేస్తుంది. మనిషిని మిగతా జీవుల నుంచి వేరు చేసేది మానవత్వం, కరుణ, సహనం, బాధ్యత, కుటుంబ (ప్రేమ, సమాజ పట్ల బాధ్యత.. ఇవన్నీ మానవత్వానికి ఆధార స్తంభాలు, కానీ మద్యపానం వల్ల ఈ స్తంభాలను నెమ్మదిగా కూల్చేస్తోంది. మత్తు క్షణిక ఆనందాన్ని ఇస్తే, దీర్ఘకాలంలో మానవత్వాన్ని మసకబార్చుతుంది. సమాజంలోనూ మద్యం దుష్పరిణామాలు సృష్టంగా కనిపిస్తాయి. మత్తులో వాహనం నడిపి ప్రమాదాలకు కారణమవడం, అమాయకుల ప్రాణాలు పోవడం మానవత్వానికి ఘోర అవమానం తాను తాగిన మత్తు మరొకరి జీవితాన్ని చీకట్లోకి నెట్టడం అమానుషం!

ఇక్కడ ఆనందం కాదు, బాధ్యతలే లేమీ కనిపిస్తుంది. ఆర్థికంగా కూడా మద్యం మానవత్వాన్ని దెబ్బతీస్తుంది. కుటుంబ అవసరాలకు ఖర్చు చేయాల్సిన డబ్బు మద్యం దుకాణాలకు చేరుతుంది. అప్పులు, దరిద్రం పెరిగి కుటుంబ గౌరవం దెబ్బతింటుంది. ఆకలితో ఉన్న పిల్లల ముందు మద్యం సీసా పట్టుకుని తండ్రి నిలబడితే మానవత్వం ఎక్కడ నిలుస్తుంది? అవగాహన, ఆత్మనియంత్రణ, కుటుంబ మద్దతు ఉంటే మార్పు సాధ్యం. మద్యం మానేసిన అనేక మంది తిరిగి కుటుంబానికి ఆధారంగా, సమాజానికి ఆదర్శంగా మారిన ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. కాబట్టి మానవత్వాన్ని కాపాడుకోవాలంటే మత్తును కాదు, మనసును నియంత్రించాలి. మత్తులో మనిషి తన మాటల్ని, పనుల్ని నియంత్రించలేడు. ఇంట్లో భార్యను అవమానించడం, పిల్లలపై కోపం చూపడం, తల్లిదండ్రులను పట్టించుకోకపోవడం ఇవన్నీ మద్యం మానవత్వాన్ని ఎలా క్షీణింపజేస్తుందో చెప్పే ఉదాహరణలు. మద్యం మత్తులో తండ్రి చేసే గొడవలు మానుస్తూ పెరిగే పిల్లలు తీవ్రమైన భయానికి, ఆందోళనకు గురవుతారు. వారి చదువు

దెబ్బతినడమే కాకుండా, భవిష్యత్తులో వారు కూడా అదే బాట వట్టే ప్రమాదం ఉంది. మన ప్రవర్తన వల్ల మన పిల్లలు ఏమి నేర్చుకుంటారు అనే విషయాన్ని ఒక్కక్షణం మద్యం సేవించేవారు ఆలోచించాలి. అలా ఆలోచిస్తే మత్తును వదిలితే మనిషి నిలబడతాడు. మానవత్వాన్ని కాపాడితే సమాజం ముందుకు సాగుతుంది. సంపాదన అంతా మద్యానికే ఖర్చు చేయడం వల్ల ఇల్లు గడవడమే కష్టమవుతుంది. అప్పుల పాలు కావాల్సి వస్తుంది. భార్యపై శారీరక దాడి చేయడం వల్ల ఆమె ఆత్మగౌరవం దెబ్బతింటుంది, మానసిక కుంగబాటుకు లోనవుతుంది. మద్యానికి అలవాటు పడటానికి వెనుక ఏదైనా మానసిక ఒత్తిడి ఉందేమో తెలుసుకుని చికిత్స అందించాలి. ఒక వ్యక్తి మద్యానికి బానిసైనప్పుడు అది ఒక వ్యాధిగా గుర్తించాలి. దీనిని

వదిలించుకోవడానికి కొన్ని ప్రయత్నాలు చేయాలి.

మద్యం మత్తు మనిషిలోని వివేకాన్ని, సానుభూతిని, బాధ్యతను క్రమంగా హరించేస్తుంది. ఆ మత్తు పెరిగే కొద్దీ మాటల స్థానంలో కఠినత, (ప్రేమ స్థానంలో హింస చోట) చేసుకుంటాయి. ఫలితంగా కుటుంబమే యుద్ధభూమిగా మారి, తల్లిదండ్రులు, భార్య, బిడ్డలు అన్యాయంగా బాధితులవుతారు.

తల్లిదండ్రులు జీవితాంతం చేసిన త్యాగాలకు ప్రతిఫలం గౌరవం కావాలి. కానీ మద్యం మత్తులో ఉన్న కొందరు వారి మాటలను తృణీకరించి, దూషణలు చేసి, కొన్నిసార్లు శారీరకంగా కూడా హింసిస్తారు. తల్లిదండ్రులను వృద్ధాశ్రమాలకు వంపడానికి కూడా వెనుకాడరు. ఇది కేవలం వ్యక్తిగత వైఫల్యం కాదు. మానవత్వానికి పరాభవంగా భావించాలి. భార్య విషయంలో హింస మరింత తీవ్రమైన రూపం దాల్చుతుంది. చిన్నచిన్న కారణాలకే గొడవలు, అనుమానాలు, కొట్టడం, బెదిరింపులు.. ఇత్యాదివన్నీ మద్యం మత్తు తెచ్చే విషమ ఫలితాలు. ఈ వాతావరణంలో బతికే బిడ్డల మనసులు భయంతో నిండిపోతాయి. చదువు, ఆరోగ్యం, భావోద్వేగ వికాసం దెబ్బతింటాయి. రేపటి పౌరులైన ఆ చిన్నారుల హృదయాలు గాయపడతాయి. ఈ హింస అనేది కేవలం కుటుంబాన్ని మాత్రమే కాదు, సమాజాన్ని కూడా బలహీనపరుస్తుంది. హింసకు అలవాటుపడ్డ మనిషి పనిలో నిరక్కర్లు, చట్ట ఉల్లంఘనలు, ఆర్థిక కష్టాలు ఇవన్నీ తెచ్చిపెడతాడు. చివరికి అతడే ఒంటరితనంలో మునుగుతాడు. దీనికి పరిష్కారం ఒక్కటే. అటువంటి వారికి జీవితంపై అవగాహన కప్పించాలి. మద్యం వ్యసనాన్ని వ్యాధిగా గుర్తించి చికిత్స అందించాలి. కుటుంబ సభ్యులు, స్నేహితులు, సమాజం కలిసి బాధితులను రక్షించాలి. చట్టాలు కఠినంగా అమలవ్వాలి.

ముఖ్యంగా ప్రతి వ్యక్తి తన బాధ్యతను గుర్తించి 'హింస కాదు, మానవత్వమే మార్గం' అని నిర్ణయించుకోవాలి. మద్యం మత్తు క్షణిక ఆనందం ఇవ్వవచ్చు. కానీ అది శాశ్వతంగా కుటుంబాలను చిదిమేస్తుంది. ప్రేమ, గౌరవం, సయమనం ఇవే నిజమైన మానవత్వపు గుర్తులు. కుటుంబం కాపాడుకోవాలంటే మత్తును కాదు అనే అవగాహన కల్పించి మంచి వైపుకు మనసు మారేలా చేయాలి.

మానవత్వాన్ని మింగేస్తున్న మాదక ద్రవ్యాలు

మనిషిని మనిషిగా నిలబెట్టేది మానవత్వం. కానీ నేడు ఆ మానవత్వాన్ని నెప్పొడిగా, నిశ్శబ్దంగా హరించేస్తున్న అత్యంత ప్రమాదకరమైన శక్తి మాదక ద్రవ్యాల వినియోగం. మద్యం, గంజాయి, డ్రగ్స్ వంటి మాదక ద్రవ్యాలు మొదట క్షణిక ఆనందాన్ని ఇస్తాయని అనిపించినా, చివరకు వ్యక్తిత్వాన్ని, కుటుంబాన్ని సమాజాన్ని పూర్తిగా నాశనం చేస్తాయి. డ్రగ్స్ ప్రభావంతో వ్యక్తి స్వార్థపరుడిగా మారి, తన అవసరాల కోసం అబద్ధాలు, మోసాలు, దొంగతనాలు చేయడానికి కూడా వెనుకాడడు. నేరాలు, రోడ్డు ప్రమాదాలు, కుటుంబ హింసలకు మాదక ద్రవ్యాలే ప్రధాన కారణాలుగా మారుతున్నాయి. ఒక వ్యక్తి పతనం అతని కుటుంబానికే కాకుండా సమాజానికి పెద్ద నష్టాన్ని కలిగిస్తుంది. మాదక ద్రవ్యాలకు బానిసైన వ్యక్తి ముందు తన ఆలోచనా శక్తిని కోల్పోతారు. సరైన విధానం, తప్పు అనే విచక్షణ మసకబారుతుంది. తల్లిదండ్రుల పట్ల గౌరవం తగ్గిపోతుంది. భార్య పిల్లల పట్ల బాధ్యత మరిచిపోతాడు. (ప్రేమ) స్థానంలో కోపం, సహనం స్థానంలో హింస చోటు చేసుకుంటాయి. ఇలా మానవ సంబంధాలు విచ్ఛిన్నమవుతాయి. డ్రగ్స్ మనిషిలోని సహనాన్ని హరిస్తాయి. కోపాన్ని పెంచుతాయి. ప్రేమ స్థానంలో హింసను నింపుతాయి. ఫలితంగా కుటుంబాలు కూలిపోగాయి. సమాజంలో నేరాలు పెరుగుతాయి.

ఇది కేవలం ఒక వ్యక్తి సమస్య కాదు. ఇది మొత్తం సమాజానికి శాపం యువత మాదక ద్రవ్యాల వలలో చిక్కుకోవడం అత్యంత ఆందోళనకరం. భవిష్యత్తును నిర్మించాలన్న చేతులు, తమ జీవితాన్నే కాదు దేశ భవిష్యత్తును కూడా అంధకారంలోకి నెట్టేస్తున్నారు. మానవత్వం కోల్పోయిన సమాజం అభివృద్ధి రెండలేదు. అది కేవలం భయంతో, నేరాలతో నిండిపోతుంది. కాబట్టి మారక ద్రవ్యాలకు దూరంగా ఉండటం వ్యక్తిగత బాధ్యత మాత్రమే కాదు, సామాజిక కర్తవ్యం కూడా, కుటుంబం, పాఠశాలలు, ప్రభుత్వాలు, మీడియా, అందరూ కలిసికట్టుగా అవగాహన కల్పించాలి. మానవత్వాన్ని కాపాడుకోవాలంటే మాదక ద్రవ్యాలకు దూరంగా ఉండాలని స్పష్టం చేయాలి.

మాదక ద్రవ్యాల మత్తులో ఉన్న వ్యక్తి ప్రవర్తన అనూహ్యంగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఆ సమయంలో ఎదురుదాడి చేయడం కంటే రక్షణ పొందడం ముఖ్యం. ఇంట్లో హింస తీవ్రంగా ఉన్నప్పుడు పిల్లలతో కలిసి సురక్షితమైన చోటుకు, పక్కంటికి లేదా బంధువుల ఇంటికి

వెళ్లడం ఉత్తమం. కుటుంబ సభ్యులు లేదా సమీకమైన స్నేహితులకు పరిస్థితిని వివరించి తోడుగా ఉండమని అడగండి. ప్రమాదం పొంచి ఉన్నప్పుడు వెంటనే 100 (పోలీస్) లేదా 181 (మహిళా హెల్ప్ లైన్ కాల్ చేయండి. మత్తులో హింసించే వ్యక్తిని కేవలం తిట్టడం వల్ల మార్పు

రాదు. అది ఒక మానసిక వ్యాధిగా గుర్తించాలి. మత్తులో మునిగే వ్యక్తిని డీఆడిక్షన్ సెంటర్ (మత్తు విముక్తి కేంద్రం)కు తరలించాలి. వ్యసనం తీవ్రంగా ఉన్నప్పుడు నిపుణుల పర్యవేక్షణలో చికిత్స అవసరం. అక్కడ ఇచ్చే మందులు, కౌన్సలింగ్ వారిని మార్చగలవు. డ్రగ్స్ వాడకం వల్ల మెదడులో కలిగే మార్పుల వల్ల కోపం, హింస పెరుగుతాయి. సైకియాట్రీస్ట్ ఇచ్చే చికిత్స దీనిని అదుపు చేస్తుంది. భార్యబిడ్డలను హింసించడం చట్టరీత్యా నేరం. డ్రగ్స్ మత్తులో భార్యను, పిల్లలను వేధిస్తే గృహ హింస నిరోధక చట్టం కింద ఫిర్యాదు చేయవచ్చు.

పోలీసులు కూడా మొదట కౌన్సలింగ్ ద్వారా మార్చడానికి ప్రయత్నిస్తారు, పరిస్థితి మారకపోతే కఠిన చర్యలు తీసుకుంటారు. డ్రగ్స్ సేవించే వారికి మద్దతు ఇవ్వకండి. డ్రగ్స్ కొనడానికి డబ్బులు అడిగితే ఇవ్వకండి. డ్రగ్స్ సేవించేవారి తప్పును కప్పిపుచ్చడం వల్ల వాళ్ళు ఇంకా రెచ్చిపోయే ప్రమాదం ఉంది. బాధితులుగా మిగిలిపోకుండా, సమస్య పరిష్కారం వైపు అడుగులు వేయండి. మత్తులో ఉన్న వ్యక్తి ఎప్పుడు ఏం చేస్తాడో తెలియదు కాబట్టి, పిల్లల భద్రతకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వండి.

మతాన్ని అడ్డుపెట్టుకుని మానవత్వానికి కీడు

ఒకప్పుడు మతం మానవత్వాన్ని పెంపొందించే మార్గంగా ఉండేది. కానీ అదే మతం నేడు మత్తుగా మారినప్పుడు మానవత్వం క్రమంగా కనుమరుగవుతుంది. దానికి ప్రధాన కారణాలు అనేకం ఉన్నాయి. తర్కం, మానవ విలువలను పక్కన పెట్టి అంధ విశ్వాసాలు పెంచుకుని మా మతమే సత్యం, మిగతావన్నీ తప్పు అనే భావన పెరిగిపోవడం మొదలవుతుంది. మతాన్ని రాజకీయ లాభాల కోసం వాడటం వల్ల మనిషి కాదు, మతమే ముఖ్యం అన్న భావన పెరుగుతుంది. ద్వేష రాజకీయాలతో ప్రజల్ని రెచ్చగొట్టడం వల్ల హింసకు దారితీసి మానవత్వం మంటకలసిపోతుంది.

మతం పేరుతో 'మనం వాళ్లు అనే విభజన చేయడం వల్ల సమాజం ముక్కలవుతుంది. మనవారు మంచివారు, ఇతరులు చెడ్డవారు అన్న భావన కరుణను, సానుభూతిని చంపేస్తుంది. శాంతి, ప్రేమ, క్షమను బోధించే మత గ్రంథాలను, తన స్వార్థానికి అనుగుణంగా వక్రీకరించడం వల్ల హింసా ప్రవృత్తి పెరుగుతుంది. ఆకలి ఉన్నవాడికి అన్నం పెట్టడం కంటే

ఆచారాలే ముఖ్యమని భావించినప్పుడు మానవత్వం అణచివేయబడుతుంది. ఒంటరిగా ఉంటే ప్రజల్ని రెచ్చగొట్టలేమని భావించిన స్వార్థ ప్రయోజనాలను ఆశించేవారు మత ప్రాతిపదికన ప్రజల్ని విభజించి గిరిగిసుకుని సమాహారకు మతం మత్తు ఎక్కిస్తారు. మతం విలువలను బోధిస్తే మానవత్వం వికసిస్తుంది. మతం మత్తు అయితే మానవత్వం మట్టిలో కలుస్తుంది.

మతం అనేది మనిషికి క్రమశిక్షణను, తోటివారిపై ప్రేమను నేర్పించాల్సింది పోయి, ఒక 'మత్తుగా మారి మానవత్వాన్ని మరుగున పచేయడానికి దోహదపడటం శోచనీయం. ప్రేమ, సహనాన్ని వదిలేసి కొందరు స్వార్థపరులు చెప్పే వక్రీకరణలను నమ్మడం వల్ల అంధవిశ్వాసాలన్న మనుషులు వివేకాన్ని కోల్పోతున్నారు. శాస్త్రీయ దృక్పథం లేకపోవడం వల్ల 'ధర్మం' పేరుతో చేసే హింసను కూడా సరైనదే అని భావిస్తుంటారు. దాంతో మనుషులంతా ఒక్కటే అనే భావన పోయి 'మేము వారు' అనే విభజన రేఖలు గీసుకోవడం వల్ల ఇతర మతస్థుల పట్ల ద్వేషం పెరుగుతుంది. ఈ విభజన మనిషిలోని సానుభూతిని చంపేసి, కేవలం తన వర్గం ప్రయోజనాలే ముఖ్యమని ఆలోచింపజేస్తుంది. ఇతర సంస్కృతులను, ఆచారాలను గౌరవించలేని అశక్తత వల్ల ఘర్షణలు తలెత్తి మానవత్వం కనుమరుగవుతుంది. ఏ మతమైనా మనిషిని ఉన్నతమీదిగా మార్చాలి కానీ మృగంగా కాదు. 'మానవ సేవయే మాధవ సేవ' అనే నూత్రాన్ని మరచిపోయి, కేవలం కట్టుబాట్లకే ప్రాధాన్యత ఇచ్చినప్పుడు సమాజంలో మానవత్వం క్షీణిస్తుంది.

మానవత్వం నిలిచేందుకు పాటించవలసిన నియమాలు

మానవత్వం కేవలం మాటల్లో కాకుండా చేతల్లో కనిపించినప్పుడే సమాజం ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. నేటి యాంత్రిక జీవనంలో మానవత్వం సజీవంగా ఉండాలంటే మనం పాటించవలసిన కొన్ని ముఖ్యమైన నియమాలు ప్రతి ఒక్కరూ కరుణ, సానుభూతి కలిగివుండాలి. ఇతరుల బాధను అర్థం చేసుకుని, సహాయం చేయాలనే మనసు ఉండాలి. వయసు, కులం, మతం, లింగం, ఆర్థిక స్థితి

అనే తేడాలు లేకుండా ప్రతి మనిషిని గౌరవించాలి. మాటలతోగానీ, చేతలతోగానీ హింసకు దూరంగా ఉండాలి.

నిజాయితీ, నైతికత పాటిస్తూ వ్యక్తిగత జీవితం నుంచి సామాజిక జీవితానికి వరకు నైతిక విలువలను కాపాడాలి. అహంకారం, స్వార్థం తగ్గించాలి. 'నేను' అనే భావన కంటే 'మనము' అనే భావన పెంపొందించుకోవాలి.

బలహీనులను రక్షించాలి. పిల్లలు, వృద్ధులు, మహిళలు, దివ్యాంగుల పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపాలి. క్షమాశీలత అలవరచుకోవాలి. చిన్న తప్పులను మన్నించి, ద్వేషాన్ని పెంచుకోకూడదు. సమాజ బాధ్యత తెలుసుకుని మన చర్యలు సమాజంపై చూపే ప్రభావాన్ని గుర్తించి వ్యవహరించాలి. మత్తు వదర్థాలకు దూరంగా ఉండాలి. మద్యం, మాదకద్రవ్యాలు మానవత్వాన్ని నశింపజేస్తాయి. వాటిని నివారించాలి.

సేవాభావం పెంపొందించాలి. అవసరంలో ఉన్నవారికి స్వచ్ఛందంగా సహాయం చేయడం మానవత్వానికి మూలం. కోపం, పగ మనిషిలోని మంచితనాన్ని చంపేస్తాయి. ఎదుటివారు చేసిన తప్పులను క్షమించడం వల్ల మనసు ప్రశాంతంగా ఉండటమే కాకుండా, మానవీయ సంబంధాలు బలపడతాయి, కుల, మత, వర్గ అనే తారతమ్యం లేకుండా మనిషిని మనిషిగా చూడటం నేర్చుకోవాలి. అందరినీ సమానంగా గౌరవించాలి. అనుభవజ్ఞులైన పెద్దలకు మర్యాద ఇవ్వడం సంస్కారానికి చిహ్నం.

మానవత్వం అంటే మనుషుల పట్ల మాత్రమే కాదు. ప్రకృతిని, జంతువులను ప్రేమించడం కూడా అందులో భాగమే. మన చుట్టూ ఉన్న ప్రాణుల పట్ల దయ చూపిస్తూ వ్యర్థాలను, మూగజీవుల పట్ల ప్రేమను కలిగివుండటం అత్యంత అవసరం. మాటకు కట్టుబడి ఉండటం, ఇతరులను మోసం చేయకుండా ఉండటం మానవత్వానికి పునాది.

నిజాయితీగా ఉండే వ్యక్తి సమాజంలో నమ్మకాన్ని పెంచుతాడు. ఎదుటివారి కష్టాన్ని మన కష్టంగా భావించడమే మానవత్వానికి మొదటి మెట్టు. ఒకరు బాధలో ఉన్నప్పుడు వారిని విమర్శించకుండా, వారి స్థానంలో మనల్ని మనం ఉంచుకుని ఆలోచించడం ముఖ్యం. ఏ ప్రతిఫలం ఆశించకుండా ఇతరులకు సహాయం చేయడం, అది ఆర్థికసాయం కావచ్చు లేదా ఒక చిన్న సలహా కావచ్చు, అవసరంలో ఉన్నవారికి ఇచ్చే చేయూత మనిషిని మహోన్నతుడిగా మారుస్తుంది. మనిషి మనిషిగా ఉండాలంటే డబ్బు, అధికారాల కంటే ముందుగా మనసు మంచిగా ఉండాలి. అదే నిజమైన మానవత్వం. 'లోకా సమస్తా సుఖినోభవంతు' అనే భావన మనలో ఉన్నంత కాలం మానవత్వం ఎప్పటికీ మరణించదు.

మన ఆరోగ్యం మన అడుపులో..

తీసుకుంటున్నారని తెలియింది.

పప్పులు, చిక్కుళ్ళు, గుడ్లు,

పాల ఉత్పత్తులు,

చేపల్లో పీచు పదార్థాలు, సూక్ష్మ పోషకాలు, తక్కువ గ్లైసెమిక్ సూచికలు ఉండడంతో జీవనశైలి రుగ్మతలు తగ్గితాయని సూచిస్తున్నారు. ప్రతిరోజు అధికసార్లు తినడం మంచిది కాదని, రెండు సార్లు పోషకాహారం తీసుకుంటే సరిపోతుందని తెలుపుతున్నారు.

ఇట్టిలు, ఆలు పరాటాలు తగ్గించుకుంటూ పప్పు, చిక్కుళ్ళను పెంచుకోవాలి. తెల్లటి ఆహారాన్ని (బియ్యం, తెల్లటి పిండి, గోధుమ పిండి) తగ్గించుకుంటూ, మన భోజన శైలిలో పలు రంగులు (ఆకు కూరలు, క్యారెట్లు, బీచ్‌రూట్, ఆకు పచ్చ, పప్పు, చిక్కుళ్ళు, చేపలు, పాలు/పెరుగు లాంటివి) కలిగిన ఆహార పదార్థాలు ఉండే విధంగా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

మనం తీసుకునే భోజన క్యాంటిటీ కన్నా క్యాంటిటీ ఫుడ్‌గా ఉండే విధంగా చూసుకుందాం. కార్బోహైడ్రేట్లను తగ్గించడం, ప్రోటీన్లను పెంచడం నేటి నుంచే ప్రారంభిద్దాం. ఉప్పు, చక్కెర, కొవ్వులను తగ్గిద్దాం. వివిధ రకాల సీజన్ల పండ్లను తినడం అలవాటు చేసుకుందాం.

మన భోజనంలో తెల్లటి ఆహార పదార్థాలను తక్కువగా, ఇండ్రెడ్‌నున్న రంగులు పళ్లెంలో ఉండే విధంగా చూసుకుందాం. బిపీ, షుగర్, ఒబెసిటీలకు దూరంగా జరుగుదాం. ఆరోగ్య ప్రదాతలైన సమతుల్య పోషకాహారాన్ని తీసుకోవడాన్ని అలవాటుగా చేసుకుందాం. మనం తీసుకునే భోజనమే మన ఆరోగ్యాన్ని శాసిస్తుంది, అదుపు తప్పితే జీవనశైలి రుగ్మతల విష వలయంలోకి నెట్టేస్తుంది. అన్నం తక్కువ కూరలు ఎక్కువ తిందాం, మన ఆరోగ్యాన్ని మన అడుపులో ఉంచుకుందాం.

- బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి

ప్రపంచ

మధుమేహ రాజధాని (డయాబెటిస్ కెపిటల్ ఆఫ్ వరల్డ్)గా భారత్ అవతరిస్తున్నది. భారతీయులు నిత్యం తీసుకునే భోజనంలో అధిక కార్బోహైడ్రేట్లు (పిండి పదార్థాలు), అతి తక్కువ ప్రోటీన్లు (మాంస కృత్తులు) ఉండడం కారణంగా తీవ్రమైన మధుమేహం (డయాబెటిస్), స్థూలకాయం (ఒబెసిటీ) బారిన పడుతూ అనారోగ్యాలపాలు అవుతున్నట్లు 'ఐనిఎంఆర్‌ఇండియా డయాబెటిస్' తాజా నివేదిక హెచ్చరికలు చేస్తున్నది. నేడు దేశవ్యాప్తంగా 101 మిలియన్ల ప్రజలు మధుమేహ రుగ్మతతో, 136 మిలియన్ల ప్రజలు మధుమేహానికి దగ్గరగా (ప్రీడయాబెటిస్) ఉన్నట్లు తెల్చారు. భారతీయుల్లో 11.4 శాతం ప్రజలు మధుమేహం గుప్పిట్లో, 15 శాతం మధుమేహానికి దగ్గరగా, 28.6 శాతం మంది స్థూలకాయ రుగ్మతలతో బాధపడడంతో పాటు బిపీ, డిస్‌లిపిడమియా లాంటి జీవనశైలి రుగ్మతల బారిన పడుతున్నట్లు స్పష్టం చేస్తున్నారు. భారతీయుల్లో 62 శాతం మంది పూర్ క్వాలిటీ (నాణ్యత కొరవడిన) కార్బోహైడ్రేట్ ఆహారాలను అధికంగా తీసుకుంటూ అతి తక్కువ మాంసకృత్తులను తీసుకోవడంతో రానున్న రోజుల్లో అనారోగ్య సమస్యలు ఎదుర్కొనున్నారని హెచ్చరికలు చేసింది.

పిండి పదార్థాలు ఎక్కువ, మాంసకృత్తులు తక్కువ

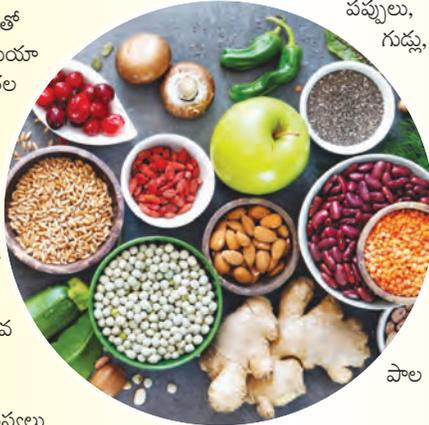
భారతీయుల భోజనంలో షుగర్స్, సంతృప్త కొవ్వులు, అత్యల్ప ప్రోటీన్లు ఉంటున్నాయని తెలుపుతూ, దీని ఫలితంగా పలు అసాంక్రమిక

వ్యాధుల (నాన్‌కమ్యూనికేబల్ డిసీజెస్) వలయంలో చిక్కనున్నట్లు నివేదిక వివరిస్తున్నది. మనం నిత్యం తీసుకునే భోజనంలో బియ్యం, గోధుమలు, షుగర్స్, కొవ్వులు, ఉప్పు అధికంగా ఉంటున్నాయని, పప్పులు/ ప్రోటీన్లు అతి తక్కువగా ఉంటున్నాయని నిపుణులు గుర్తించారు. కార్బోహైడ్రేట్ల పరిమాణం పెరగడంతో మరో 30 శాతం మందికి టైప్ 2 మధుమేహాన్ని, 20 శాతం వరకు ప్రీడయాబెటిస్ బారిన, 22 శాతం స్థూలకాయ ఊబిలో పడవచ్చని అంచనా వేసారు.

మన భోజన శైలిలో ఏమి ఉండాలి, ఏమి ఉండకూడదు!

మనం తీసుకుంటున్న భోజనంలో కార్బోహైడ్రేట్లను చాలా వరకు తగ్గించడంతో పాటు బియ్యం లేదా గోధుమల స్థానంలో ప్రోటీన్లు

అధికంగా ఉన్న పప్పులు, గుడ్లు,

పాల

ఉత్పత్తులు,

చేపలు, చికెన్ లాంటివని పెంచుకోవాలని సూచిస్తున్నారు. రెడ్ మీట్ (మాంసం)ను పూర్తిగా తగ్గించాలి. సాధారణంగా 15 నుంచి 20 శాతం వరకు తీసుకోవలసిన ప్రోటీన్లకు బదులుగా భారతీయులు కేవలం 12 శాతం వరకు మాత్రమే ప్రోటీన్ ఆహార పదార్థాలను

సావ్ట్వేర్ ఇంజనీర్ మాలవ్యకు హార్ట్వేర్ ఇంజనీర్ నిరీష్తో పెళ్ళి

జరిగింది. వారం రోజులుండి వద్దామని భర్తతో పాటు ఆంధ్ర కర్నాటక సరిహద్దులోని అత్తగారి ఇంటికి వెళ్ళింది. పట్టణంలోనే పెరిగి, అక్కడే చదివి ఉద్యోగం చేస్తున్న మాలవ్యకు పల్లెటూరి వాతావరణం అంతా కొత్తగా కనిపించింది. అయితే అక్కడ ఆస్వాదనతలకు కొదవలేకపోవడంతో ఎంతో సంతోషంగా రోజులు గడుస్తున్నాయి. ఊర్లో వాళ్ళందరూ రకరకాల పిండివంటలు చేసి విందుకు పిలిచి కొత్తగా దంపతులైన తమకు కొత్త బట్టలు పెట్టడం చూసి ఆశ్చర్యపోయింది.

ఒకరోజు ఉదయం భర్త పక్క ఊరిలోని తమ మామిడి తోపు చూసి వస్తానని బులెట్ బండిపై వెళ్ళాడు. ఇంటి ముందున్న సన్నజాజి చెట్టుకున్న పూలను కోస్తూ ఉంది మాలవ్య. ఆమె మామ అరుగు మీద కూర్చుని దినపత్రిక చదువుతూ ఉన్నాడు. పొలం దగ్గర పని జరుగుతోందని, రెండు గడ్డపారలు కావాలని ఒకాయన సైకిల్పైన వచ్చాడు. మాలవ్య మామ, అతడికి గడ్డపారలను చేతికి ఇస్తూ “ఎలా ఉన్నావు?” అని అడిగాడు.

“బాగున్న మా జీవితాల్లోకి వయ్యారి భామ అనే దయ్యం వచ్చింది. మనశ్శాంతి లేకుండా చేస్తోంది” అని చెప్పి అతడు వెళ్ళిపోయాడు. మరికొద్దిసేపటికి ఇంటి ముందర ట్రాక్టర్ వచ్చి నిలబడింది. ట్రాక్టర్ దిగి వచ్చిన పెద్దాయన “బ్యాంకుకు వెళ్ళున్నాను. పని ఏమైనా ఉందా?” అని మాలవ్య మామ గారిని అడిగాడు. “వనేమీ లేదు కానీ అంతా మంచిగా

జరుగుతోందా?” అని అతడిని అడిగాడు మాలవ్య మామ.

“ఏమని చెప్పింది? ఎంతని చెప్పింది? ఆ మాయదారి వయ్యారి భామను ఏగలేక చస్తున్నాం. ఎంత వద్దనుకున్నా అది మమ్మల్ని వదలడం లేదు. దాని బారినుంచి ఎలా తప్పించుకోవాలో అర్థం

వయ్యారి భామ

కావడం లేదు” అని చెప్పి ట్రాక్టర్లో తుర్రుమన్నాడు. ఆ మాటలు విన్న మాలవ్య మనసులో రకరకాల ఆలోచనలు వచ్చి గందరగోళం సృష్టించాయి. ఊహల దయ్యం ఆబద్ధమైతే బాగుంటుంది అనుకుంది. గంట తర్వాత నిరీష్ ఇంటికి వచ్చాడు.

ఆమె నిరీష్ని పక్కకి పిలిచి “మీ ఊరు చాలా చెడ్డ ఊరుగా ఉండే! అందరూ ఆ మాయదారి వయ్యారిభామ వలలో పడి ఆ ఊరి నుంచి తప్పించుకోలేక అల్లాడుతున్నట్లుగా ఉన్నారు. ఇంటికొచ్చినోళ్ళంతా దాని మాటే” అని కోపంగా అడిగింది.

నిరీష్ అదోలా మాస్తూ “అది నాకు చాలా యేండ్లుగా తెలుసు. పొడుగ్గా చూడముచ్చటగా ఉంటుంది. దాని తల మీద పజ్రంలా మెరిసే తెల్లపూలు ఉంటాయి. వాటిని అలా చూస్తూ ఉంటే నాకు ఆకలుండదు, దాహముండదు. అందం దాని సొంతం” అని

బదులిచ్చాడు. మాలవ్యకు మిరపకాయ నోట్లో పెట్టినట్లయ్యింది. మరింత కోపంగా “మీరు మరీ బరితెగించి మాట్లాడుతున్నారు. మీకు పెండ్లి అయ్యిందని గుర్తు పెట్టుకోండి” అని రుసరుసలాడుతూ వంట

ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. “నీకు దాన్ని చూడాలనిపిస్తే నాతో రా... నీకూ దాన్ని చూపిస్తాను” అన్నాడు.

“పదండి పోదాం.. నేను పల్లెటూరి అమ్మాయిల్లా అన్నిటికీ ఏడుస్తూ సర్దుకునిపోయే బావతు కాదు. తాడోపేడో తేలుద్దాం” అని చెప్పి నిరీష్తో పాటు బండిలో బయలుదేరింది. ఆమె తన వెనుకే కూర్చున్నా తగిలీ తగలనట్లు కూర్చోవడం చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు నిరీష్. నేరుగా బండిని తమ వరి పొలాల వద్దకు తీసుకెళ్ళాడు. తన కుడి చేయి చాపి చూపిస్తూ “అదిగో వయ్యారి భామ” అన్నాడు. అక్కడ ఎవ్వరూ కనిపించలేదు.

కళ్ళు పెద్దవి చేసి “ఎక్కడ దాచిపెట్టారు దాన్ని?” అని నిలదిసింది. అతడు పడిపడి నవ్వుతూ “వయ్యారి భామ అంటే నువ్వు అనుకున్నట్లు మనిషి కాదు. అత్యంత ప్రమాదకరమైన పుష్పించే జాతి కలుపుమొక్క” అని వరిపొలంలోని రెండు వయ్యారి భామ మొక్కలని తీసి చూపించాడు.

“ఆ..” అని నోరు తెరిచింది మాలవ్య. “అయ్యో..! పంట పొలాలను నిర్వీర్యం చేసే కలుపుమొక్కలా ఇవి” అని భాధపడుతూ తన క్లాస్ మేట్కి ఫోన్ చేసింది. ఆమె అగ్రి కల్చరల్ ఆఫీసర్ గా పని చేస్తోంది. ఆమెతో మాట్లాడి ‘వయ్యారి భామ’ను అంతం చేయాలంటే ఏం చేయాలో, ఏ మందులు వాడాలో తెలుసుకుని భర్తకు చెప్పింది.

ఇంతలో పైరగాలి మొదలయ్యింది. ఇద్దరూ ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుతూ ఇంటికి బయలుదేరారు.

- ఆర్.సి.కృష్ణస్వామిరాజు

ఈ గౌరవ కృత్యం

మంచు ముత్యం

మంచు మంచు మంచు
నింగి నేల మంచు
వాగు వంక మంచు
నది ఎడపై మంచు
తెల్ల మేఘం మంచు
పిల్ల గాలి మంచు
ఆకులపై మంచు
రేకులపై మంచు
పచ్చికపై మంచు
స్వచ్ఛతకై మంచు
సెగే లేని మంచు
దగా లేని మంచు

ముక్కు పుడకే మంచు
మొక్కలపై కనిపించు
ముత్యమంటి మంచు
సత్యమే ఘటించు

- గుండాల నరేంద్రబాబు

ఉర్వి సౌభాగ్యము

నాలో ఆవేశం నింపకండి
ఇతిహాసాలను ఈసడించేలా
పురాణాల పుటలు చించేలా
చరిత్రను చేరిపేలా
అనుశాసనం ప్రవేశ పెట్టకండి
వాస్తవాలు దగ్గరగా వున్నా
వారసత్వపు దృతరాష్ట్రుడిలా
అంధత్వంతో జీవించకండి
ఆత్మవంచనకు ఆహుతి కాకండి
ఇహం చూసే కళ్ళ ముందు నీతికి
గొలుసుతో దండన విధించకండి
సనాతన ధర్మానికి సంకెళ్లు
వేయకండి..
రాజకీయాలతో మరుగున పడుతున్న
దేవాంశ చరిత్ర
భవిష్యత్ తరాల మేధస్సుల్లో
నింపుకుంటారు
మనలోని భావాలు
సంస్కరించుకుంటేనే
ఉర్వి సౌభాగ్యము లక్షణంగా
నుండు....

- తుమ్మా రాజా

నాట్లు వేసే చేతులు నా కన్నతల్లివే!

నల్లరేగడి భూముల్లో
నాట్లు వేసిన చేతులు
నా కన్న తల్లివే!
ఎండకు ఎండిన అరచేతుల్లో
తుమ్మ ముళ్ళ గుచ్చుకున్నాయి
నా కన్నా తల్లికే!
నుదుటి చెమట చుక్కలతో
బంగారు పంటలు
పండించిన రెక్కల కష్టం
నా కన్న తల్లిదే!
కోతకొసినప్పుడు
కొడవళ్ళ గాయాలు
రక్తపు బొట్టులుగా నిలిచినవి
నా కన్న తల్లివే!
ఆమె గాయాల మీదే

నా కలల పంట!
ఆమె బురదలో నడుము వంచితే
నేడు నాకు తలలేతుకునే గౌరవం!
ఓ తల్లి!
నీ అడుగుల గుర్తులేదు
నా బడి పాఠలకు దగ్గర చేసే!
ఓ తల్లి!
నీ పొలం గట్ల మీద
ఉయ్యాల పాటలే
నా కవిత్వాల అక్షరాలకు
అలంకారమాయే!
ఓ తల్లి!
నీ శ్రమకు సర్టిఫికేట్లు లేవు!
ఓ తల్లి!
నీ చెమట చుక్కలకు

అవార్డులు లేవు! కానీ
నేను తీన్న
ప్రతి మెతుకు మీద
మీ సంతకంతో
నిండివుంది.
నేను గెలిచిన ప్రతి
గెలుపులో
నీ ప్రేమ జెండాయే
అగురుతుంది!

-బాయికాడి నర్సింలు

పౌర్ణమి కలల కావ్యం

వెన్నెల వాకిట వేచి చూస్తున్నా..!
మానంగా ఒక కలల
కావ్యం రాస్తున్నా!!
నింగి నుండి జాలువారే
పాలధారలు!
నేలపైన పరుచుకున్న
ముత్యాల ముగ్గులు!!
ఆ వెలుగులో తడిసిన నా అక్షరాలు!
గుండె లోతుల్లో దాచుకున్న
జ్ఞాపకాల గుర్తులు!!
కలం కదిలితే కన్నీరు
కూడా నవ్వుతుంది!! నిశ్శబ్దం సైతం
సంగీతమై పలుకుతుంది!
దూరానున్న నీ రూపం
కళ్ళ ముందు నిలిచినట్లు!!
పౌర్ణమి చంద్రుడు
నా తోడుగా నడిచినట్లు!

పెదవి దాటని మాటలు..
కాగితంపై సంతకాలు!!
కనురెప్పల చాటున
దాగున్న నీ ప్రేమ సందేశాలు!
ఈ రాత్రికి ముగింపు లేదన్నట్లు...!!
చందమామ సాక్షి గా
మన కథ అనంతం అన్నట్లు!!!

- డా॥ పూసపాటి వేదాద్రి

శాపం

తెంపిన ఆకు శపిస్తుంది
క్షమించదు తుంచిన పువ్వు
కట్టలు తెగి నది ఆగ్రహిస్తుంది
కూల్చిన ప్రతి చెట్టూ
శాంతించదు అట్టే కాలం
దోసీట జారే నీరూ
తోసుకుపోతుంది జీవితాల్ని!

- టి.లలితప్రసాద్

అవిసె ఆకుతో అంతులేని ప్రయోజనాలు

అవిసె ఆకు ఒక ఆకుకూర. ఇది గ్రామాల్లో ఎక్కువగా పెరిగే పెరటి మొక్క. దీన్ని తమలపాకులు, మిరియాల తీగల్ని పైకి పాకించడం కోసం వాడుతారు. ఈ చిన్న వృక్షం ఎప్పుగా పెరుగుతుంది. దీనికి పెద్ద పెద్ద కొమ్మలుండవు. ఇది మునగచెట్టుని పోలి ఉంటుంది.

ఆకులు చింతాకు కంటే పెద్దగా ఉంటాయి. ఆకులు చేదు, వగరుగా ఉండి, వండిన తర్వాత మధురంగా ఉంటుంది. అగస్త్య నక్షత్రం ఎంత కాలం కనిపిస్తుంటుందో అంత కాలం పూత పూస్తూనే ఉంటుంది. దీని పువ్వులు అద్ద చంద్రాకారంలో ఉండి ముద్దలా ఉంటాయి. పువ్వులు తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు, పసుపు రంగులో ఉంటాయి. పువ్వుల రకాల్ని బట్టి నాలుగు రకాల చెట్టుంటాయి. వీటిలో ఎర్ర రంగు పువ్వులున్న చెట్టు శ్రేష్టమైనది. దీని కాయలు

అలసందకాయల్లా పొడవుగా ఉంటాయి. అవిసె చెట్టు గింజలు చిక్కడు గింజల ఆకారంలో ఉంటాయి.

దీని గురించి అగస్త్య మహర్షి వివరించడం వల్ల దీన్ని అగస్తా, అగతి, అగసె, అగత్తి, అత్తి, అగిసెచెట్టు ఉమా, అగధి కీరై, మసినా, అగస్తియా, అతసీ, అగస్త్య, హతియా, ఆగథియా, మునిపుష్ప, మునిధృమ అని వివిధ పేర్లతో పిలుస్తారు. ఇది ఆస్ట్రేలియా, ఆగ్నేయాసియాకు చెందిన చిన్న పప్పుధాన్యం చెట్టు. అందుకే దీనిని ఆస్ట్రేలియన్ కార్న్ డిడ్లీ, వెస్ట్ ఇండియన్ బరానీ వెజిటబుల్ హామ్మింగ్ బర్డ్ గా సూచిస్తారు. ఇది వేడి తేమతో కూడిన వాతావరణం

ఉన్నచోట పెరగడం వల్ల ఆగస్త్య ఫ్లవర్, సెస్ బాన్, వైట్ డ్రాగన్ ట్రీ, స్కార్లెట్ విస్టీరియా ట్రీ, టైగర్ టంగ్, లిన్ సనడ్ ప్లాంట్ అని అంటారు. అంతేగాకుండా కతురై, అగటి అని అంటారు. అవిసె గింజల్ని మదనగింజలు, ఉలుసులు, అతశి అని అంటారు.

అవిసెచెట్టు శాస్త్రీయ నామం సెస్పానియా గ్రాండిఫ్లోరా. ఇది లెగూమినేసియే (చిక్కడు) కుటుంబానికి చెందినది.

పోషక విలువలు

వీటిలో కేలరీలు, ప్రోటీన్స్, కొవ్వు పదార్థాలు, కాల్షియం, ఐరన్, విటమిన్ సి, మినరల్స్, కొర్బోహైడ్రేట్స్, ఫైబర్, ఫాస్ఫరస్, కెరోటిన్, నియాసిన్ మొదలైనవి ఉంటాయి.

అవిసె పూలలో

ప్రోటీన్స్, నీరు, విటమిన్

సి, కార్బోహైడ్రేట్స్, కేలరీలు, ఫోలేట్స్ పుష్కలంగా ఉంటాయి.

ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు

ఒక కప్పు అవిసె ఆకులోని కాల్షియం ఇరవై కోడిగుడ్డు, పది కప్పుల పాలు, అరకిలో మాంసంతో సమానం. దీనివల్ల నడుంనొప్పి, కీళ్ళ నొప్పులు, వాపులు, ఆస్టియోపోరోసిస్, ఆర్థైటిస్, గౌట్

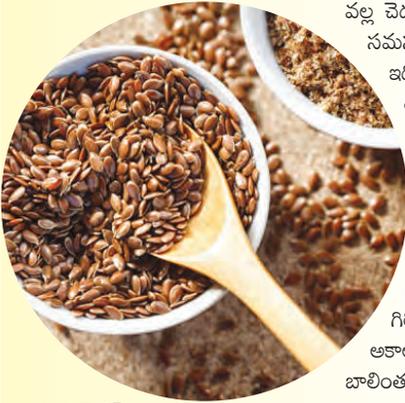
వ్యాధులు తగ్గుతాయి. ఇది ఎముకల పుష్టికి, ఎముకలోని మినరల్స్ సాంద్రతకి మంచిది. ఇది పిల్లల్లో దంతక్షయం, పళ్లు కొరికే అలవాటుని తగ్గిస్తుంది.

ఇమ్మ్యూనిటీ

ఇది రోగ నిరోధక శక్తిని పెంపొందించి శరీరంలోని ప్రీ రాడికల్స్ ని తగ్గించి కీమో ప్రొటెక్టివ్ గా పనిచేస్తుంది. ఇది గవదబిళ్ళల వాపుకి, మలేరియా వంటి ఇంటర్మిటెంట్ జ్వరాలకి, స్కాల్ ఫ్యాక్స్, క్షయ, అంటువ్యాధులు రాకుండా బలమైన ఆంటిబాక్టీరియల్, ఆంటిమైసెరకోబియల్ లక్షణాల్ని కలిగి ఉంటుంది. ఇది తరుచుగా జలుబు, అలసట, నీరసంతో బాధపడేవారికి మంచిది. ఇది ఫ్రానిక్ ట్యాక్సిసిటీ, లివర్, స్ప్లీన్ డిసార్డర్స్ కి చాలా మంచిది.

అవిసె ఆకులో విటమిన్ ఎ అధికంగా ఉండడటం వల్ల రేచీకటి, కార్నియల్ అల్సర్స్, శుక్లాలు, దృష్టిలోపాలు, కళ్ళమసకలు, కళ్ళ ఎర్రబడినా, కళ్ళల్లో నీళ్లు కారినా, వేడి చేసినా, కళ్ళు బాగా స్క్రయిన్ అనిపించినప్పుడు అవిసెఆకు తినడం వల్ల మంచి ఉపశమనం లభిస్తుంది. ఒక కప్పు అవిసె ఆకులో ఇరవై కప్పుల పాలు, ఐదు కిలోల మాంసానికి సరిపడే విటమిన్-ఎ పుష్కలంగా ఉంటుంది.

అవిసె ఆకు వల్ల ఆహారం త్వరగా జీర్ణం అవుతుంది. కడుపునొప్పి, అల్సర్ రేటివ్ కొలైటిస్, మలబద్ధకం, ఎసిడిటీ, జిగురు విరేచనాలు, గ్యాస్ నరటబుల్, కడుపులో గడ్డులు (ట్యూమర్స్), అతిసారం, ఇన్ ఫ్లమేటరీ డిసీజెస్, సులివుగురులు వంటి జీర్ణకోశ సమస్యలు తగ్గిపోతాయి. ఇది మంచి విరేచనకారి. విరేచనంలో ప్రవించే రక్తం జీరల్ని తగ్గిస్తుంది.

వల్ల చెడు కొలెస్ట్రాల్‌ని తగ్గించి గుండె సమస్యలు రాకుండా చేస్తాయి.

ఇది అధిక రక్తపోటుని తగ్గిస్తుంది. ఇది ఈస్ట్రోజెన్ హార్మోన్‌ని స్థిరములేట్ చేయడం వల్ల పీరియడ్స్‌ని ప్రేరేపిస్తాయి. అధిక రక్తస్రావం, వైట్ డిస్చార్జ్, గనేరియా మొదలైన సమస్యలను తగ్గిస్తాయి. దీన్ని గిర్బిణిలు వాడకూడదు. వాడితే ఆకాల ప్రసవం అవుతుంది.

బాలింతలు వాడితే పాల వృద్ధి బాగుంటుంది. మెనోపాజ్ దశలో వున్నవారికి మంచిది. హార్మోన్ల ఇంబాలెన్స్‌ని సమతుల్యం చేస్తుంది.

- తలనొప్పి, మైగ్రేన్, కంటి దృష్టిలోపాలు, సైనస్, ఇన్ఫెక్షన్స్, తల తిరగడం, సరిగ్గా నిలబడలేకపోవడం, జ్ఞాపకశక్తి, ఏకాగ్రతకి, మెదడు చురుకుదనానికి మంచి ఆహారం. దురదలు, దద్దుర్లు, గాయాల నివారణకి, సెగ్గడ్డలు, ప్రణాళికి, డెబ్బలు తగ్గిలినప్పుడు కలిగే అవయవాల వాపులకి, గాయాల్ని త్వరగా నయం చేయడానికి, రేడియేషన్ ప్రభావానికి గురి కాకుండా చర్మానికి రక్షణగా పని చేస్తుంది.

జాగ్రత్తలు

అవిసె ఆకుని సంవత్సరానికి ఒకసారైనా తినాలి. దీన్ని తరుచుగా తినకూడదు. నెలకు ఒకసారి లేదా రెండు నెలలకి మూడు సార్లు తినాలి. వీటిని ఎక్కువగా తింటే విరేచనాలవుతాయి. అవిసెపూలు చేదుగా ఉంటాయి. పువ్వుల కషాయాన్ని 21 రోజులు తాగినా,

లేదా ఆకురసం 10-20 ఎమ్.ఎల్. తేనెతో కలిపి తీసుకున్నా రేచీకటి తగ్గుతుంది.

కొందరికి అవిసె లేతకాయలు, పూవుల కూర తింటే విరేచనాలవుతాయి. అయితే కాయలు, పూలు బలాన్ని, ఆకలిని కలిగిస్తాయి. అవిసెఆకుని అదేపనిగా తినకూడదు. అవిసాకులోని చేదు తగ్గడానికి, విరుగుడుగా వెల్లుల్లి, కొబ్బరి జత చేయడం అన్ని విధాలా మంచిది. దీన్ని వేపుడుగా, పులుసుగా వాడవచ్చు. అవిసాకుని మధ్యం తాగేవారు, చేపలు పడనివారు తినకపోవడమే ఉత్తమం. దీనిని పరగడుపున ఉదయం, సాయంత్రం తీసుకోవాలి. దీని రసాన్ని తాగినవారు ఒక గంట వరకు ఇతర పదార్థాలేవీ తీసుకోకూడదు. అవిసాకుని ఎక్కువగా తిన్నా, లేదా తరుచుగా తిన్నా వికారం, వాంతులు, అసిడిటీ, విరేచనాలు, కడుపుబ్బరం, నీరసం, చర్మం పొడిబారడం మొదలైన సైడ్ ఎఫ్ఫెక్ట్స్ వచ్చే అవకాశాలున్నాయి. కనుక దీనిని మితంగా తీసుకోవాలి.

బరువు తగ్గలనుకునేవారు ఒక స్కూప్ అవిసె గింజల్ని నానబెట్టిన నీటిని రోజుకి 1-2 సార్లు తాగడం మంచిది. అవిసెగింజల్ని పచినచగా లేదా ఉడికించి తినకూడదు. ఇవి త్వరగా జీర్ణం కావు. వీటిని వేయించి తినాలి. వేయించి అవిసె గింజల పొడిని కండెచక్రెగర్తో కలిపి భోజనానికి ఒక గంట ముందు రోజుకి రెండు పూటలు తినడం మూత్రపిండ సమస్యలకి మంచిది.

అవిసె గింజల్ని తీసుకున్నప్పుడు కడుపునొప్పి వస్తే ఉడికించి తినాలి. లేకపోతే అజీర్ణ సమస్యలు వస్తాయి. వీటిని నమిలి మెలిగా తినాలి. ఉపవాసాల వచ్చే నీరసానికి అవిసె ఆకు మంచి టానిక్‌లా పని చేస్తుంది. అవిసె ఆకుల వల్ల అమితమైన ప్రయోజనాలు ఉండడం మన ఆరోగ్య సంరక్షణలో భాగం చేసుకోవచ్చు.

- డా॥ కె. ఉమాదేవి

దయాబెటిస్

రోగుల్లో మగర్ స్థాయిల్ని నియంత్రిస్తుంది. ఇది పాంక్రియాజ్‌లోని డయామేజ్ అయిన కణాల్ని కంట్రోల్ చేస్తుంది. నీరసం, అలసటని తగ్గిస్తుంది. కిడ్నీ సమస్యల్ని తగ్గించే గుణం అవిసె ఆకులో ఉంది. కిడ్నీలు పాడైనవారు అవిసెఆకుల్ని ఆహారం చేర్చుకుంటే సమస్య తగ్గుముఖం పడుతుంది. కిడ్నీల్లో రాళ్లు ఉంటే కరిగిస్తుంది. మూత్రం సాఫీగా జారి అయ్యేలా చేస్తుంది.

అధిక బరువుతో బాధపడేవారికి శరీరంలో పేరుకుపోయిన కొవ్వు కరిగి చాలా సులభంగా బరువు తగ్గుతారు. పొట్ట, నడుం దగ్గురన్న కొవ్వు తగ్గి సన్నగా అవుతారు.

- జలుబు, దగ్గు, క్షయ, న్యూమోనియా లాంటి శ్వాసకోశ సమస్యలున్నప్పుడు వేడి చేసి కళ్లు ఎరుపెక్కి బాధ పడుతున్నా, గవదబ్బిళ్ల వాపు, నాలుకపై పుండ్లు, నోటిపుండ్లు, గొంతునొప్పి, సైనస్సైటిస్, స్కార్లేటా ఫీవర్లకు ఇది మంచి మందులా ఉపయోగపడుతుంది.

- అవిసెలోని అంటి కార్బినోజిక్ గుణం వల్ల (ఫ్లేవనాయిడ్స్), ఫైటోన్యూట్రియెంట్స్, అంటి ఆక్సిడెంట్స్) ట్యూమర్ కణాల ఉత్పత్తిని తగ్గించి కోలన్, లంగ్, పెద్ద పెగు, ప్రొస్టేట్ కేన్సర్స్‌ని తగ్గిస్తుంది.

- ఒకటిగా 3 ఫ్యాటీ ఆసిడ్స్

నగనగా ఒక అందమైన చిలుక ఉండేది. ఆ చిలుక అంటే ఇంద్రుని భార్యకు ఎంతో ఇష్టం.

ఒకరోజు ఆ చిలుకకి అనారోగ్యం వచ్చి ప్రాణాపాయ స్థితి ఏర్పడింది. అప్పుడు ఇంద్రుని భార్య ఇంద్రుడి దగ్గరకి వచ్చి “నాకు ఆ చిలుక కావాలి, దాన్ని ఎలాగైనా బతికించండి” అని అంది.

ఇంద్రుడు “దేవీ దాన్ని బతికించడం నాకు తెలియదు. మనం సహాయం కోసం తలరాతను రాసే బ్రహ్మదేవుడి దగ్గరకు వెళ్దాం” అని అన్నాడు.

ఇద్దరూ బ్రహ్మ దగ్గరకు వెళ్లి జరిగిన విషయం చెబితే-
 “ఇంద్రా, నేను శివుడు చెప్పినట్లు తలరాతను రాయడం తప్ప దాన్ని చెరపడం నాకు తెలియదు. పదండి.. మనం సహాయం

శివుని దగ్గరకే వెళ్దాం” అని శివుడి దగ్గరకు వెళ్లారు.

అప్పుడు వారు ముగ్గురూ శివుని దగ్గరకు వెళ్లి జరిగిన విషయం చెప్పి సహాయం కోరగా శివుడు “నేను తలరాతను రాయించడం తప్ప చెరపలేను” అని అన్నాడు.

ఆ తరువాత విష్ణువు దగ్గరకు వెళ్లారు. విష్ణువు కూడా “నేను ఏ సహాయం చేయలేనని” చెప్పాడు.

“ప్రాణాలు తీసేది యమధర్మరాజు కదా! కనుక అందరం కలిసి అతని దగ్గరకే వెళ్దాం” అని యమధర్మరాజు వద్దకు వెళ్లారు.

యమధర్మరాజు “అయ్యో, త్రిమూర్తులు కలిసి వస్తే నేనెందుకు కాదంటాను” అని, అందరి తలరాతలు ఉండే గది దగ్గరకు వెళ్లారు.

ఆ గదిలో ఒక పెద్ద చెట్టు ఉంటుంది. ఆ చెట్టు ఆకుల మీద వారి తలరాతలు ఉంటాయి” అని యమధర్మరాజు చెబుతాడు.

ఆ పక్షి తలరాత ఏమని రాసుందోనని చూడడానికి వెళ్లారు. వారు ఆ చెట్టు ఉన్న గది తలుపులు తెరవగానే ఒక ఆకు కింద పడుతుంది. ఆ ఆకులో ఏం రాసి ఉందోనని చదివితే “బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు(త్రిమూర్తులు) కలిసి వచ్చి ఆ గది తలుపులు ఎప్పుడు తెరస్తారో ఆ చిలుక చనిపోతుంది” అని రాసి ఉంటుంది.

నీతి: కర్మఫలన్ని ఎవరూ తప్పించలేరు. - జి.గనన్ గిరిష్

కర్మఫలం

- మాటలద్వారా నీ శత్రువుని మిత్రునిగా మార్చుకోలేకపోవచ్చు కానీ, మిత్రుని శత్రువుగా మార్చుకోవచ్చు.
- బెంజమిన్ ఫ్రాంక్లిన్
- మాటకేగానీ మౌనానికి సాక్షులుండరు.
- ఆల్బన్ హ్యాప్స్ లీ

చిన్నారుల ప్రశ్నలకు

వార్త ఆదివారం

బాలగేయం

మనలో ఒకరే!

కలలు కందాం
వాటిని నిజం
చేసుకొందాం!
అబ్బల్ కలామ్ కూడా
మనలాంటి వాడే!
అందరి కోసం
మనమూ ఆలోచన చేద్దాం!
అంబేద్కర్ కూడా
అతి సామాన్యుడే!
శాంతి, ఆహింస
మనమూ నిత్యం ధరిద్దాం!
గాంధీ కూడా
సాటి సగటు మనిషే!
దేశం కోసం
మనమూ సిద్ధంగా ఉందాం!
అల్లూరి, నేతాజీ
అందరి లాంటి వారే!
పుట్టుకతో
ఎవరూ మహాత్ములు కాదు!
మనలాంటి వారే
మనలోంచి వచ్చినవారే!

- తిప్పాన హరి రెడ్డి

చిన్నారుల ప్రశ్నలకు
వార్త సిఎండి, మేనేజింగ్ ఎడిటర్
గిరీష్ అంకుల్ సమాధానాలు

విటమిన్ ఏ సమృద్ధిగా ఉంటుంది. కంటి ఆరోగ్యానికి మేలు చేసే పలు కూరగాయల్లో ఇదీ ఒకటి. విటమిన్-సి, ఇ మొదలైన యాంటీ ఆక్సిడెంట్ విటమిన్లు సమృద్ధిగా ఉండే తాజా కూరగాయలు, ఆకుకూరలు, క్యారెట్ల కంటే ఎంతో ఎక్కువ మేలు చేస్తాయి. యాంటీ ఆక్సిడెంట్ విటమిన్లు శుక్లాలు నుంచి, వయసు పెరుగుతున్నకొద్దీ పెరిగే మ్యూకలర్ డీ జనరేషన్ తరహా కంటిచూపు సమస్యల నుంచి రక్షణ కల్పిస్తాయి. అయితే, క్యారెట్లు, ఇతర కూరగాయలు, విటమిన్ సప్లిమెంట్లు తీసుకోవడం వలన ప్రాథమిక దృష్టి పరంగా వచ్చే సమస్యలు (దీర్ఘ దృష్టి, ప్రాస్ట్రాప్యూస్టి) మాత్రం పూర్తి పరిష్కారం పొందలేవు.

సి.మోహిత, వేములవాడ
ప్రశ్న: జెయింట్ వీల్ రూపకల్పన ఎలా జరిగింది?

జవాబు: మొదటిసారిగా 1893లో చికాగోలో జెయింట్ వీల్ను నిర్మించారు. దీనిని జార్జి ఫెర్రస్ అనే వ్యక్తి నిర్మించడంతో దానిని ఫెర్రస్ వీల్ అని పిలిచేవారు. అప్పట్లో ఇది 250 అడుగుల వ్యాసంతో ఉండేది. దానికి ఉండే 36 గదుల ద్వారా 2,160 మంది ఒకేసారి తిరగగలిగేవారు. దీని తర్వాత దాని గురించి చెప్పకోవాలంటే జపాన్లోని యొకహామా నగరంలోని చక్రం గురించి చెప్పాలి. 344 అడుగుల ఎత్తున వుండే దీనిలో ఒక పెద్ద గడియారాన్ని కూడా ఇమిడ్చారు. దానిలో 480 మంది కూర్చుని తిరగవచ్చు.

జీవితం మొదలయ్యే ఆద్యుతమైన క్షణం బాల్యం. ఆ క్షణంలో మానవుడు సత్యాన్ని తెలియకుండానే అనుభవిస్తాడు. స్వార్థం నేర్చుకోలేదు, ఆశలు ఇంకా భారమైపోలేదు. ఆ సమయంలో మనం మనసుగా ఉంటాం.. ముఖంగా కాదు. ఈ అమాయక దశలో దాగి ఉన్న సత్యం మన జీవితానికి మూలాధారం.

పెద్దవారవుతున్నకొద్దీ ఆ సత్యాన్ని మర్చిపోతాం. కానీ అది మనలోనే మౌనంగా నిలిచిపోయి ఉంటుంది. బాల్యంలో మనకు తెలియని ప్రేమ ఉంటుంది.. అది శుద్ధమైనది. మనం నవ్వితే మనసు నవ్వుతుంది, ఏడ్చినా హృదయం తేలిపోతుంది. పెద్దవారైన తర్వాత మనం మనల్ని దాచుకోవడం నేర్చుకుంటాం; కానీ చిన్నప్పుడు మనం మనసుని దాచలేకపోతాం. అదే మనిషిలోని అసలు స్వరూపం.

బాల్యంలో దాగిన సత్యం

బాల్యంలో సత్యం అంటే నిస్వార్థత. పిల్లలు ఇచ్చే స్నేహం, ఆడుకునే ఆనందం, నవ్వు.. ఇవి అమూల్యమైన వరాలు. వారు దేనినీ స్వంతంగా చూసుకోరు, ఎవరి మధ్య తేడా గుర్తించరు. ప్రతి పిల్లవాడి చూపులో ఒకే ప్రపంచం కనిపిస్తుంది. ఆ ప్రపంచం అనేది మనం పెద్దవారయ్యాక వెతికే శాంతి. కానీ మనం దానిని జ్ఞాపకాలలో పెట్టేసి ముందుకు సాగిపోతాం.

బాల్యం ఒక పాఠశాల కాదు, అది జీవితం నేర్పించే ప్రాథమిక స్థలం. ఆ సమయంలో మనం వినడం నేర్చుకుంటాం, ఊహించడం నేర్చుకుంటాం, ప్రేమించడం నేర్చుకుంటాం. ఈ మూడు గుణాలే తర్వాత మన ఆత్మకి బలం ఇస్తాయి. కానీ మనం పెద్దవారయ్యాక అదే గుణాలను మరచిపోతాం. బాల్యంలో దాగిన సత్యం అంటే మనిషి లోపలున్న ఈ నిర్మలతను నిలబెట్టుకోవడం.

పిల్లలు ప్రపంచాన్ని చూడడం ఒక వింతగా ఉంటుంది. వారికి ప్రతి వస్తువు జీవంగా అనిపిస్తుంది చెట్టు నవ్వుతుంది, పక్షి మాట్లాడుతుంది, గాలి ఆడుతుంది. ఆ దృష్టిలో మాయ లేదు, మమకారం ఉంది. వారు ప్రపంచాన్ని భయంతో కాకుండా ఆశ్చర్యంతో చూస్తారు. ఆ ఆశ్చర్యమే సత్యాన్ని చేరువ చేస్తుంది. మనం కూడా

ప్రపంచాన్ని అలాగే చూస్తే జీవితం మరో అర్థాన్ని ఇస్తుంది. బాల్యంలో మనం కాలానికి లోబడినవారు కాదు. ఒక సాయంత్రం ఆడిన ఆటే శాశ్వతం అవుతుంది. సమయం గడుస్తుందనే భావన ఉండదు. ఆ నిరంతర ఆనందమే మానవ జీవితానికి అసలు మూలం. పెద్దవారైన తర్వాత మనం గడియారంతో పోరాడుతాం, కానీ చిన్నప్పుడు మనం కాలంతో స్నేహం చేస్తాం. అదే సత్యం మనం మరిచిపోయినది.

పిల్లల మనసు అద్దంలా ఉంటుంది. దాని ముందు ఏది పెడితే దానినే ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆ సత్యం పట్ల వారిలో ఉన్న స్వచ్ఛత మనకి పాఠం చెబుతుంది. మనం ఎంత జ్ఞానం సంపాదించినా, పిల్లల సత్యనిష్ఠను సాధించడం కష్టం. వారి అమాయక ప్రశ్నలలో తాత్వికత దాగి ఉంటుంది. “ఎందుకు?” అని అడిగే ప్రశ్నలోనే జ్ఞానం మొలుస్తుంది. బాల్యంలో ఉన్న సత్యం మన సమాజానికి మూలం. ప్రతి పెద్ద మనిషిలో చిన్నప్పుడు ఉన్న ఆ నిర్దోష భావం మళ్ళీ వెలిగితే ప్రపంచం శాంతితో నిండుతుంది. ఎందుకంటే, దోషం అనేది మనం నేర్చుకున్నది, కానీ నిర్మలత మనం పుట్టుకతో తెచ్చుకున్నది.

పిల్లలు పడిపోతే మళ్ళీ లేస్తారు. అదే జీవన సత్యం. మనం పెద్దవారైన తర్వాత

ప్రతి చిన్న తప్పు మనలో భయాన్ని పెంచుతుంది. కానీ బాల్యం మనకు భయం లేని ధైర్యం నేర్పుతుంది. ఆ ధైర్యం మనలో దాగి ఉంటుంది. ఎప్పుడు మనం మన లోపలి పిల్లవాడిని మేల్కొల్పుతామో, అప్పుడే ఆ సత్యం మనకు ప్రత్యక్షమవుతుంది.

బాల్యంలో సత్యం కేవలం అనుభవం కాదు; అది మనలోని నిజమైన కాంతి. అది తాత్కాలికం కాదు మనతోనే వస్తుంది, కానీ మనం దానిని ముసుగులో దాచేస్తాం. ఆ కాంతి వెలిగితే మనం మళ్ళీ చిన్నవాళ్ళమవుతాం ఆశతో, స్నేహంతో, సత్యంతో.

పిల్లల కళ్ళలో మమకారం ఉంటుంది, మన కళ్ళలో అనుమానం ఉంటుంది. అదే తేడా. వారు జీవితాన్ని చూసి భయపడరు, మనం ఎదుర్కొనే ముందు తర్కొస్తాం. కానీ ఆ తర్కం కంటే బలమైనది బాల్యంలో ఉన్న విశ్వాసం. ఆ విశ్వాసమే జీవితం ముందుకు తీసుకువెళ్తుంది. మనం తిరిగి ఆ విశ్వాసాన్ని పొందితే, ప్రపంచం మరోసారి సత్యస్వరూపంగా కనిపిస్తుంది.

బాల్యంలో దాగిన సత్యం అంటే మనసులోని పాపం లేని మృదుత్వం. ఆ మృదుత్వం మనిషిని సృజనాత్మకుడిగా చేస్తుంది. చిన్నవాడి చేతుల్లో మట్టితో బొమ్మ రూపం దాల్చుతుంది. ఆ ఊహలో సృష్టి ఉంది, ఆ సృష్టిలో భగవంతుత్వం ఉంది. మనం ఆ ఊహను కోల్పోయినప్పుడే మన లోపలి సత్యం చీకట్లోకి వెళ్ళిపోతుంది.

ప్రతి పెద్ద మనిషిలో ఒక పిల్లవాడు ఇంకా మెలుకువ లేకుండా ఉంటాడు. కొన్నిసార్లు ఆ పిల్లవాడి నవ్వు కళ్ళలో మెరుస్తుంది, కానీ మనం దానిని అణిచేస్తాం. ఆ నవ్వుని నిలబెట్టేంతవరకు మన జీవితం సంపూర్ణం అవుతుంది. సత్యం మనం బయట వెతకనవసరం లేదు; మనలోని ఆ పిల్లవాడిని తాకిన క్షణం అది మనకు కనబడుతుంది.

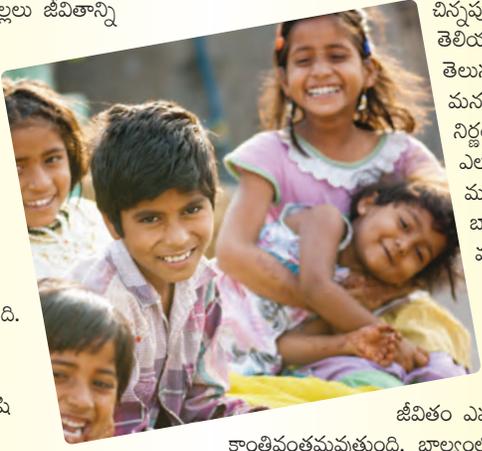
మన జీవితంలోని అన్ని విలువలు, అభిరుచులు, దయ, ప్రేమ.. ఇవన్నీ బాల్యంలోనే పుట్టి పెరుగుతాయి. ఒక చిన్న సంఘటన, ఒక మృదువైన మాట, ఒక సానుభూతి చూపు.. ఇవే మన ఆత్మకు రూపం ఇస్తాయి. వయసుతో బుద్ధి పెరుగుతుంది, కానీ ఆత్మ బాల్యంలో నేర్చుకున్న విలువలపైనే నిలుస్తుంది.

పిల్లల మనసు కాలానికి బంధితమైనది కాదు. అది ప్రతి క్షణాన్ని కొత్తగా అనుభవిస్తుంది. వానలో తడుస్తూ నవ్వే బాలుడు జీవితాన్నే పండుగగా చూస్తాడు. అతని నవ్వులో ఉన్న ఉల్లాసం మనం పెద్దవారైన తర్వాత ఎన్నడూ తిరిగి పొందలేం. ఎందుకంటే మనం జీవితం నడిపే ప్రయత్నం చేస్తాం, కానీ పిల్లలు జీవితాన్ని అనుభవిస్తారు. ఆ అనుభవమే నిజమైన సత్యం.

బాల్యంలో సత్యం అంటే భయంలేని ప్రపంచం. వారు ప్రశ్నిస్తారు, వెతుకుతారు, తెలుసుకోవాలని తపిస్తారు. పెద్దవాళ్ళ దృష్టిలో అవి చిన్న విషయాల్లా కనిపిస్తాయి, కానీ ఆ ప్రశ్నల వెనుక అంతరిక్షం అంత విశాలమైన ఆలోచన దాగి ఉంటుంది. పిల్లలు మనకు నేర్పేది అదే “ఎందుకు?” అని అడగడానికి భయపడవద్దు. ఆ ప్రశ్నలోనే మనిషి ఉన్నతత దాగి ఉంటుంది.

ఒక చిన్న పిల్లవాడు జారిపడిన తర్వాత మళ్ళీ లేస్తాడు. ఎవరు నేర్పలేదు, కానీ ఆయన లోపలి బలం నేర్పింది. అదే మనిషిలోని సహజ ధైర్యం. ఈ ధైర్యం చిన్నప్పటి లోపలే మనలో ముద్ర వేస్తుంది. కానీ పెద్దవారైన తర్వాత మనం విఫలతలతో భయపడతాం. పిల్లలతో గడిపిన ఒక్కరోజు జీవితానికి దిశ చూపుతుంది. వారు మనకు సమయ విలువను గుర్తు చేస్తారు. వారు రేపటి కోసం జీవించరు, ఈ క్షణం కోసం జీవిస్తారు. వారి లోకంలో భవిష్యత్తు లెక్క కాదు, ప్రస్తుతమే ఉత్సవం. అదే మనం మరిచిన నిజం.

మనం రేపటిపై ఆందోళన చెందుతాం, వారు ఈరోజు సంతోషిస్తారు. ఆ సంతోషం లోతులోనే జీవన సత్యం దాగి ఉంది. బాల్యంలో మనసు మృదువుగా ఉంటుంది. ఎలాంటి మాయ, పగ, ద్వేషం ఉండదు. వారు ఒక క్షణం కోప్పడతారు, వెంటనే మరిచిపోతారు. పెద్దవారైన తర్వాత మనం క్షమించడం నేర్చుకోలేం, కానీ పిల్లలు సహజంగానే క్షమిస్తారు. ఆ క్షమత మనలోని సత్యానికి నిదర్శనం.

క్షమించే మనసే దైవత్వానికి దగ్గరగా ఉంటుంది. బాల్యంలో సత్యం కేవలం వ్యక్తిగత అనుభవం కాదు, అది సమాజానికి వునాది. ఒక దేశ భవిష్యత్తు పిల్లల చేతుల్లో ఉంది అని చెప్పడం ఒక నినాదం కాదు, అది నిజం. వారి ఆలోచన, ఊహ, మానవత్వం. ఇవే రేపటి సమాజాన్ని తీర్చిదిద్దతాయి. అందుకే ప్రతి బాలుడి కల ఒక దిశగా మాలి. ప్రతి పిల్లవాడి నవ్వు రేపటి భవిష్యత్తుకు బాట చూపుతుంది. మనిషి జీవితంలో మళ్ళీ బాల్యంలోకి వెళ్లడం అసాధ్యం కావచ్చు, కానీ బాల్యంలో నేర్చుకున్న సత్యం మాత్రం ఎప్పటికీ మనతోనే ఉంటుంది.

పిల్లలతో మాట్లాడటం అంటే మనలోని సత్యాన్ని తాకడం. వారి మాటల్లో మనిషి మరిచిపోయిన మమకారం ఉంటుంది. వారు గాలి తాకినప్పుడు ఆనందిస్తారు, వాన పడి వస్తే నృత్యం చేస్తారు, సూర్యుడు అస్తమిస్తే ప్రశ్నిస్తారు “ఇప్పుడు చీకటికి భయం ఉండదా?” ఈ ప్రశ్నలోనే నిర్దోష జ్ఞానం దాగి ఉంటుంది. అది మతం కాదు, అది మానవత్వం. మనిషి చిన్నప్పుడు ఏమి కావాలో తెలియదు, కానీ ఎలా ఉండాలో తెలుసు. పెద్దవారైన తర్వాత మనం ఏమి కావాలో నిర్ణయించుకుంటాం, కానీ ఎలా ఉండాలో మరిచిపోతాం. అదే బాల్యంలో దాగిన మర్చనత్వం.

మనిషి సత్యం అనేది స్థితిలో కాదు, మనసులో ఉంటుంది. ఆ మనసును పసినంతో ఉంచగలిగితే జీవితం ఎప్పటికీ కాంతివంతమవుతుంది. బాల్యంలో మనం నేర్చుకున్న చిన్న ఆనందాలు, పంచుకున్న క్షణాలు, అనుభవించిన స్వేచ్ఛ.. ఇవే జీవితానికి మూలధనం. కానీ మనం పెద్దవారయ్యాక ఆ సంపదను దాచిపెడతాం. సత్యం అక్కడే కోల్పోతాం. నిజానికి జీవితం ఆ చిన్నపాటి ఆనందాల సమాహారం. వాటిని తిరిగి గుర్తు చేసుకోవడం అంటే మన సత్యాన్ని తిరిగి పొందడం. బాల్యంలో దాగిన సత్యం మనిషి లోపలి స్వరూపం. అది నిర్దోషత్వం, ఆత్మబలం, ప్రేమ, క్షమ, విశ్వాసం.. ఈ ఐదు విలువల సమ్మేళనం. ఆ సత్యం మనలో నిద్రపోయినా, పూర్తిగా చనిపోదు. ప్రతి మనిషిలో ఒక చిన్న పిల్లవాడు జీవిస్తూనే ఉంటాడు. అతని నవ్వు మోసమవుతుంటుంది, కానీ అంతరంగం దానిని మర్చిపోదు. ఆ బాల్య సత్యాన్ని మళ్ళీ గుర్తు చేసుకునే క్షణం మనిషి మళ్ళీ జీవితం వైపు తిరుగుతాడు. ప్రపంచం ఎన్ని మారినా, మనలోని ఆ చిన్న పసివాడి సత్యం నిలుస్తూనే ఉంటుంది.. అదే జీవన శాశ్వత సత్యం.

- డా॥ చిటికెన కిరణ్ కుమార్

“బామ్మా! దీపావళి పండక్కి ఏం స్వీట్లు చేస్తున్నావు?” వంటగదిలో ఏదో పని చేసుకుంటున్న అన్నపూర్ణమ్మని అడిగాడు అప్పుడే స్కూల్ నుంచి వచ్చి బామ్మా ఇచ్చిన జంతుకలు తింటున్న ఏడేళ్ళ రాజా.

“ఏం చేయమంటావురా కన్నా? ప్రేమగా మనవడిని అడిగింది అన్నపూర్ణమ్మ.

“సున్నుండలు, రవ్వలడ్డు, జిలేబి చెయ్యి బామ్మా” రక్తంన జవాబిచ్చాడు రాజా.

పెరట్లో ఆరిన బట్టలు తీస్తున్న నీరజ వాళ్ళ మాటలు వింటూ అక్కడినుంచే కేకేసింది వ్యంగ్యంగా “అవి సరిపోతాయా ఇంకా ఏమైనా కావాలా బుల్లి రాజా వారికి.”

“పిల్లలు కాక ఇంకెవరు అడుగుతారు నీరజా. పండక్కి వాడికేం కావాలో ఆడగనియ్యి. చేయడం ఎంతసేపు. చిటికలో చేసేయచ్చు” ఆమెకి సమాధానమిచ్చింది అన్నపూర్ణమ్మ.

“సరిపోయారు బామ్మా, మనవళ్ళు ఒకరికొకరు. ఇంక నేను చెప్పేదేముంది” తనలో తనే గొణుక్కుంటూ ఇంటి లోపలికి వచ్చింది నీరజ.

అక్కడ హాల్లో నీరజ చిన్న కొడుకు నాలుగేళ్ల రవి తాతగారి ఒళ్ళో కూర్చుని పాలు తాగుతూ ఏవో కథలు చెప్పించుకుంటున్నాడు.

“రవీ, నీకెన్నిసార్లు చెప్పానురా అలా తాతగారిని విసిగించొద్దని. కుర్చీలో కూర్చుని పాలు

తాగలేవా?” కొడుకు మీద కనురుకుంది. నీరజ.

“ఇందులో నాకేం కష్టముందమ్మా. పిల్లాడు స్కూలు నుంచి అలసిపోయి వచ్చాడు. కాసేపు నా ఒళ్ళో సేద తీరితే నాకు పోయేదేముంది” మనవడిని వెనకేసుకొచ్చారు ఆనందరావుగారు. ఆయన మాటలకు చిన్నగా నవ్వుతూ “అమ్మో! మీతో నెగ్గకురావడం నా వల్ల కాదు” అంటూ వంటింట్లోకి నడిచింది నీరజ.

.....

ఆనందరావుగారు ఒక ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంక్లో సుదీర్ఘ కాలం పనిచేసి డీజీఎంగా రిటైర్డ్ అయ్యారు. ప్రస్తుతం ఆయన వయసు డెబ్బై అయిదు సంవత్సరాలు.

ఆయన

భర్తలిద్దరూ ఏ ఆనారోగ్య సమస్య లేకుండా ఇప్పటికీ చాలా చురుగ్గా మనలగలుగుతున్నారు వయసు మీద పడుతున్నా.

ఆ దంపతులకు ఇద్దరు పిల్లలు శ్రీకర్, సౌమ్య. ఇద్దరికీ పెళ్ళిలయ్యాయి. శ్రీకర్ ఒక ఐటీ కంపెనీలో సాఫ్ట్వేర్ ఇంజనీర్గా పనిచేస్తున్నాడు. శ్రీకర్ భార్య నీరజ తమ పిల్లలు రాజా, రవీలను చూసుకుంటూ ప్రస్తుతం ఇంట్లోనే ఉంటోంది, పిల్లలు ఇంకంపం పెద్దయ్యాక తాను కూడా ఉద్యోగం చేయాలనుకుంటూ.

కూతురు సౌమ్య దుబాయిలో ఉంటోంది. ఆమె భర్త ప్రదీప్ అక్కడ ఒక ఆయిల్ కంపెనీలో మేనేజర్గా పనిచేస్తున్నాడు. వారికి

దేవుడిచ్చిన వరాలు

సతీమణి

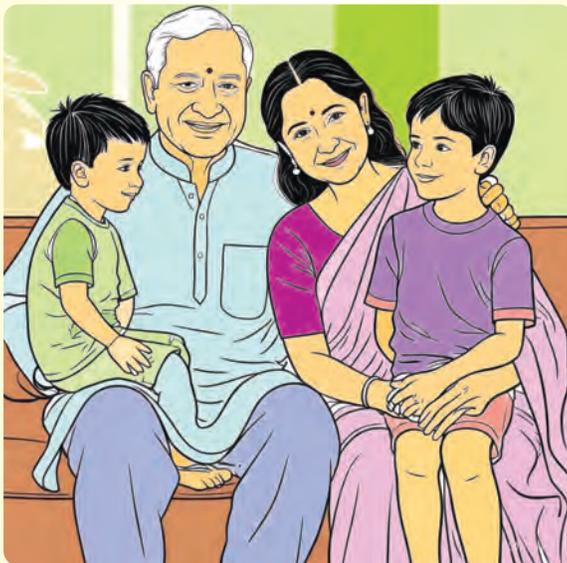
అన్నపూర్ణమ్మ. ఆమె ఆయనకన్నా ఒక అయిదేళ్ల చిన్న. చిన్న వయసు నుంచి మంచి ఆరోగ్యపు అలవాట్లు పాటించడంతో భార్య

తాళ్ళూరి లక్ష్మి

ముగ్గురు పిల్లలు కూతుళ్ళు లాస్య, దీప; కొడుకు ప్రణవ్. ముగ్గురు అక్కడే ఒక స్కూల్లో చదువుతున్నారు.

ఆనందరావు దంపతులు కొడుకు కుటుంబంతో కలిసి తమ స్వంత ఇంట్లో ఉంటున్నారు.

నీరజ ఏమాత్రం అరమరికలు లేని మనిషి. మామగారిని, అత్తగారిని స్వంత తల్లిదండ్రుల్లా చూసుకుంటుంది. వయసు మీద పడుతున్న వారికి తన పిల్లల వల్ల ఎక్కడ కష్టం కలుగుతుందోనని ఆమె ఆందోళన. అందుకే పిల్లల్ని ఎప్పుడు పాపురిస్తూ ఉంటుంది తాతయ్యని, బామ్మని కష్టపెట్టవద్దని.

అయితే ఆనందరావు గారికి, అన్నపూర్ణమ్మకి పిల్లలతో గడవడం ఎంతో ఇష్టం. పిల్లలతో కబుర్లు చెబుతూ ఉంటే వారికి ఎక్కడలేని ఉత్సాహం వస్తుంది. ఎంత సమయమవుతున్నదో కూడా తెలీదు. ఎప్పుడైనా నీరజ పుట్టింటికి వెళ్ళిందంటే వారికి ఎక్కడలేని నిస్సత్తువ వస్తుంది. అన్నం కూడా సరిగ్గా తినబడవు. అందుకే నీరజ సాధ్యమయినంత తక్కువగా పుట్టింటికి వెళ్తుంటుంది.

శ్రీకర్ కూడా సాధ్యమయినంత వరకు తల్లిదండ్రులని తమతో పాటు తిప్పుతుంటాడు. సెలవుల్లో ఏదైనా రిసార్ట్ కి వెళ్ళినా, ఎప్పుడైనా హోటళ్ళకి, సీనిమాలకు వెళ్ళినా తమతో పాటు వారిని కూడా తీసుకుని వెళుతుంటాడు వారికి కూడా మార్పుగా ఉంటుందని, తాము తినేది పెద్దగా లేకపోయినా పిల్లలతో హాయిగా కాలం గడవడం పెద్దలిద్దరికి ఎంతో ఉపశమనంగా ఉండి మంచి టూనికొలా పనిచేస్తుంది.

ఆనందరావుగారికి ప్రతి రోజు ప్రాద్దుటే స్నేహితులతో కలిసి వాకింగ్ కి వెళ్ళడం అలవాటు. నడవడం అయిపోయాక స్నేహితులందరూ ఒక చోట కూర్చుని కొద్దిసేపు పిచ్చాపాటి కబుర్లు చెప్పుకుంటుంటారు.

ఆ కబుర్లలో ప్రతిరోజు అందరూ అనే ఒక మాట "నీకేంరా ఆనంద్. హాయిగా కొడుకు, కోడలు, మనవళ్ళతో కలిసి సుఖంగా ఉన్నావు. మమ్మల్ని చూడు. మొగుడు, పెళ్ళాలం ఇద్దరం బిక్కు బిక్కు మంటూ ఆగమ్య గోచరమైన జీవితం కొనసాగిస్తున్నాం. పిల్లలేమో వేల మైళ్ల దూరంలో పరాయి దేశాలలో బతుకుతున్నారు. జీవితమంటే ఆసక్తే లేకుండా పోతోందిరా" అని.

వారి మాటలకు ఆనందరావుగారి మనసు సంతోషంతో ఉప్పొంగి పోతుంది తన అద్వైతం తలచుకుంటూ.

.....

అన్నీ సక్రమంగా జరుగుతుంటే నేనెందుకున్నట్టు అనుకుందేమో విధి. ఆనందరావుగారి జీవితాన్ని ఒక అనుకోని మలుపు తిప్పింది.. ఉరమని పిడుగులా.

ఒకరోజు శ్రీకర్ రాత్రి అందరూ భోజనాలు ముగించాక తండ్రి దగ్గరకు వచ్చి కూర్చున్నాడు ఏదో చెప్పడానికి ఆయనవుతూ. తండ్రికి ఏదో చెప్పబోతూ ఆగి "అమ్మా! నువ్వు, నీరజా కూడా రండమ్మా" అని వాళ్ళని కూడా పిలిచాడు.

తల్లీ, భార్యా వచ్చి కూర్చున్నాక "నాన్నా! ఈ రోజు మా ఎండీగారు నన్ను పిలిచి ఒక మంచి ఆఫర్ ఇచ్చారు.. అమెరికాలో ఉన్న మా హెడ్డాఫీసుకి నన్ను ప్రమోషన్ మీద పంపిస్తానని. ఆక్కడ అయిదు సంవత్సరాలు పని చేస్తానని ఒప్పందం మీద సొంతం చేయాలి. మా కుటుంబమంతా వెళ్ళవచ్చు. ఏ విషయం నిర్ణయించుకోడానికి రెండు రోజులు గడువు ఇచ్చారు. నాకేమీ పాలుపోవటం లేదు. చాలా మంచి ఆఫర్ కానీ అమ్మనీ, మిమ్మల్నీ ఈ వయసులో వదిలి వెళ్ళాలంటే మనసు ఒప్పటం లేదు. అటు చూస్తే ఎన్నడూ ఊహించని గొప్ప అవకాశం. ఏం చేయాలో తెలిక పొద్దుటినుంచి ఆఫీసులో తల కొట్టుకుంటున్నాను.." కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతమవుతూ చెప్పాడు శ్రీకర్.

అతను చెప్పింది విని ఆనందరావు గారు, అన్నపూర్ణమ్మ, నీరజ ముగ్గురు నిశ్చేష్టులయ్యారు. ఏమీ మాట్లాడాలో కూడా తెలియలేదు. చాలా సేపు నిశ్శబ్దం రాజ్యమేలాక ముగ్గురిలో ఆనందరావుగారి ముందుగా తేరుకున్నారు.

"ఇందులో అంతగా ఆలోచించాల్సిన పనేముందిరా. ఇంత మంచి అవకాశం అందరికీ రాదు. మరేం ఆలోచించకుండా ఒప్పేసుకో. అయిదేళ్లు ఇట్టే గడిచిపోతాయి. అమ్మా, నేను ఆరోగ్యంగానే ఉన్నాం కదా! మా గురించి ఏం దిగులుపడకు. అన్నిటికన్నా నీ

అన్నీ సక్రమంగా జరుగుతుంటే నేనెందుకున్నట్టు అనుకుందేమో విధి. ఆనందరావుగారి జీవితాన్ని ఒక అనుకోని మలుపు తిప్పింది. ఉరమని పిడుగులా.

భవిష్యత్తు ముఖ్యం. మరేం ఆలోచించకు" అన్నారూ కొడుకుతో.

అన్నపూర్ణమ్మ కూడా ఒక వంక కళ్ళ నీళ్ళ పర్యంతమవుతూనే కొడుకుతో "అవునూ! నాన్నగారు చెప్పింది నిజం. మా గురించి ఆలోచిస్తూ నీ బంగారు భవిష్యత్తు పాడు చేసుకోకు" అంది.

శ్రీకర్, నీరజలు చాలాసేపు తర్జనభర్జనలు పడి చివరకు వెళ్ళడానికి నిర్ణయించుకున్నారూ అయిష్టంగానే.

కొడుక్కి వెళ్ళమని చెప్పడమైతే చెప్పారూ కానీ ఆ రాత్రి ఆనందరావు గారికి, అన్నపూర్ణమ్మకి జాగరణే అయ్యింది. మనసులో ఏదో చెప్పలేని గుబులు. పిల్లలు వెళ్ళిపోతారంటే ఏదో దిగులు. వాళ్ళని వదిలి ఎలా ఉండగలమా అని ఆ రాత్రంతా బాధ పడుతూనే ఉన్నారు. అటు శ్రీకర్ పరిస్థితి కూడా అలానే ఉంది. వయసు మీద పడుతున్న తల్లిదండ్రులను వదిలి ఎలా వెళ్ళాలా అని ఎంతో మథనపడసాగాడు.

అప్పటికి నీరజ ఎంతో ధైర్యం చెప్పింది "అయిదేళ్లు అవడానికి ఎంత సేవండీ. ఇట్టే వెళ్ళి వచ్చేయమూ. మధ్య, మధ్యలో మనం ఎలానూ వస్తూ ఉంటాం. ఈ అయిదేళ్లలో కొంత డబ్బు వెనకేసుకున్నామంటే మిగతా జీవితం సుఖంగా గడిచిపోతుంది. మీరేమీ అధైర్యపడకండి" అంటూ.

మరుసటి నెలలో శ్రీకర్ భార్యా పిల్లలతో సహా అమెరికా వెళ్ళిపోయాడు తల్లిదండ్రులకు ఎన్నో జాగ్రత్తలు చెబుతూ.

.....

“ఈ ఒక్క ముద్దు తినారా రవి నాన్నా. నా బంగారు కొండవి కదూ. అన్న చూడు. ఎంత బాగా తింట్లున్నాడో”

నిద్రలో అన్నపూర్ణమ్మ కలవరింతులు విని మెలకువ వచ్చింది ఆనందరావుగారికి.. ప్రతి రాత్రి వారికి ఇదొక నిత్యకృత్యంలా తయారయింది. ఆవిడ రోజంతా పిల్లలనే తల్చుకుంటూ తెగ బాధ పడిపోవడం, రాత్రయ్యే సరికల్లా నిద్రలో ఒకటే కలవరింతులు కలవరించడం.

ఆనందరావుగారికి కూడా మొదట్లో కొడుకు, కోడలు, మనవళ్లు లేకుండా గడవడం కష్టమనిపించినా క్రమక్రమంగా కొత్త

జీవితానికి అలవాటుపడడం నేర్చుకున్నారు. అయితే అన్నపూర్ణమ్మ మాత్రం మామూలు మనిషి కాలేకపోయింది ఆనందరావుగారు ఎన్ని విధాల నచ్చచెప్పినా.

శ్రీకర్వాళ్ళు ఆమెరికా వెళ్ళి ఆర్నెల్లు గడిచిపోయాయి. అయినా అన్నపూర్ణమ్మ వాళ్ళని మరిచిపోయి ప్రస్తుత పరిస్థితులతో రాజీ పడలేకపోతోంది. పిల్లలు లేని ఇల్లు బావురుమంటోంది. ఎప్పుడూ పిల్లల ఆటపాటలతో కళకళ లాడుతుండే ఇంట్లో ఇప్పుడు నిశబ్దం రాజ్యమేలుతోంది.

ఈ ఆర్నెల్లో ఆవిడ పదేళ్ళు వయసు మీద పడినట్టు తయారయింది. ఏ విషయం మీద శ్రద్ధ, ఆసక్తి లేకుండా పోయాయి. ఎప్పుడు నిస్సేజంగా, నిస్త్రాణంగా శూన్యంలోకి చూస్తూ కూర్చుంటుంది.

ఆయనకు అన్నపూర్ణమ్మను తిరిగి పాత మనిషిగా చేయటం ఎలాగో పాలుపోవటం లేదు. మార్పు ఉంటుందని ఏదైనా తీర్థయాత్రలకు వెళదామని ఒకటి రెండు సార్లు అన్నా అన్నపూర్ణమ్మ ఆ ప్రతిపాదన పైన ఎటువంటి ఆసక్తి చూపలేదు.

కొడుకు, కూతుళ్ళకి విషయం చెబితే వాళ్లెక్కడ బబాపడతారో అని ఆనందరావుగారు వాళ్ళకి ఏమీ చెప్పలేదు. సరే..! అన్నిటికీ కాలమే మందు కదా! అదే దారి చూపుతుందని సరిపెట్టుకుంటూ ఆ మంచిరోజు కోసం ఎదురు చూడసాగారు ఆయన.

.....

“మావయ్యగారూ బాగున్నారా? మీ ఆరోగ్యం ఎలా ఉంది. అత్తయ్య గారు ఎలా ఉన్నారు?” అనుకోకుండా అల్లుడు ప్రదీప్ ఒకరోజు దుబాయి నుంచి ఫోను చేశాడు ఆనందరావు గారికి.

ఆ మాట, ఈ మాట అయ్యాక ప్రదీప్ “మావయ్యగారూ! మీతో ఒక విషయం గురించి

మాట్లాడాలి. ఈ మార్కెట్ లాస్య సీనియర్ సెకండరీ బోర్డ్ పరీక్షలు అయిపోతాయి. తరువాత ఇండియాలో ఎంబీబీఎస్ చేద్దామనుకుంటోంది. దానికి సీట్ ఎంప్లస్ పరీక్ష మేలో రాయాలి.

అలాగే దీప సెకండరీ బోర్డ్ పరీక్షలు కూడా మార్చిలో అయిపోతాయి. దాన్ని కూడా లెవెన్, టెంట్ ఇండియాలోనే చేయిద్దామను కుంటున్నాను. అక్కా, చెల్లెళ్ళు ఇద్దరు ఒకరికి ఒకరు తోడుగా ఉంటారని.

మీకు, అత్తయ్యగారికి ఎటువంటి ఇబ్బంది, అభ్యంతరం లేకపోతే మీ దగ్గర ఉంచి చదివించాలని ఉంది. ఏ విషయం మీరు అత్తయ్య గారితో సంప్రదించి చెబుతే నేను ఏం చేయాలో నిర్ణయించుకుంటాను.

మీరు ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదంటేనే మీ దగ్గర ఉంచి చదివిద్దామనుకుంటున్నాను. మీకు ఏమాత్రం అసౌకర్యమైనా నేను వేరే మార్గం ఆలోచిస్తాను” అన్నాడు.

దానికి ఆనందరావుగారు “అదేమిటి ప్రదీప్, మా మనవరాళ్లను మా దగ్గర ఉంచుకుని చదివించడానికి మాకేం అభ్యంతరం ఉంటుంది. అంతకన్నా

సంతోషకరమైన విషయం మరోటి ఉండదు. ఏమాత్రం ఆలోచించకుండా నిస్సంకోచంగా వాళ్ళని ఇక్కడికి పంపించేయి. ఇక మీదట వాళ్ళ బాధ్యత అంతా మాదే” అన్నారు.

దానికి ప్రదీప్ “చాలా సంతోషం మావయ్యగారు. అయినా ఒకసారి అత్తయ్య గారిని కూడా సంప్రదించే బాగుంటుందేమో” అన్నాడు.

“ఆ అవసరం లేదు ప్రదీప్. మీ అత్తయ్యగారు నాకంటే ఎక్కువగా సంతోషిస్తుంది. ఇంకేం ఆలోచించకు” మరోసారి భరోసా ఇచ్చారు ఆనందరావుగారు.

.....

అనుకున్నట్టుగానే మరో మూడు నెలల్లో లాస్య, దీప ఇండియాకి వచ్చేశారు. లాస్య సీట్ పాసై ఒక మంచి మెడికల్ కాలేజీలో చేరింది. దీప ఒక కార్పొరేట్ స్కూల్లో చేరింది.

పొద్దుటే వాళ్ళకి టిఫిన్లు చేసి, లంచ్ బాళ్ళు సీడ్లం చేయడానికి, అన్నపూర్ణమ్మకి వంటలో సహాయపడడానికి ఒక వంట మనిషిని ఏర్పాటు చేశారు ఆనందరావుగారు అన్నపూర్ణమ్మ వద్దంటున్నా విసకుండా.

మనవరాళ్ళొచ్చాక అన్నపూర్ణమ్మ క్షణం తీరిక లేని మనిషైపోయింది. వాళ్ళకి కావలసినవన్నీ అమర్చడంలో ఆసలు తీరికే లేకుండా పోయింది. లాస్య, దీప ఇద్దరూ ఆవిడకి ఎంతో దగ్గరయ్యారు.

ఆవిడకి అన్ని పనులలోనూ ఎంతో సాయపడుతూ, ఇల్లంతా తీర్చి దిద్దుతూ ఆవిడకు తలలో నాలుకలాగా మసలసాగారు.

అస్తమాను ఆవిడని అది చెప్పు, ఇది చెప్పు అని అడుగుతూ కబుర్లు చెప్పడం, సరదాగా హాస్యాలాడడం, వాళ్ళ సాహచర్యంలో ఒక నెల రోజుల్లో అన్నపూర్ణమ్మ పాత అన్నపూర్ణమ్మ అయిపోయింది. మూడు నెలల్లో కోల్పోయిన ఆరోగ్యాన్ని, ఆనందాన్ని తిరిగి పూర్తిగా సంపాదించుకోగలిగింది.

అందరూ కలిసి సరదాగా హాస్యాలాడుకుంటూ, కబుర్లు చెప్పుకుంటూ భోజనాలు చేయడం, పిల్లలిద్దరూ అమ్మమ్మ దగ్గర వంటలు, ముగ్గులు లాంటివి నేర్చుకోవటం, వాళ్ళ అమ్మ చిన్ననాటి ముచ్చట్లు ముచ్చటించుకుంటూ నవ్వుకోవడం, కొత్త కొత్త అనుభూతులతో అన్నపూర్ణమ్మ పరవశించిపోయేది.

ఆనందరావుగారి గుండెల మీద నుంచి ఒక పెద్ద భారం దిగిపోయి నట్టయింది. దైవం మీద భారం వేసినందుకు ఆ భగవంతుడే తనను ఆదుకున్నాడని ముక్కోట్టి దేవతలకు మనసులో దండం పెట్టుకున్నారు.

చూస్తుండగానే మూడేళ్లు ఇట్టే గడిచిపోయాయి. లాస్య మెడిసిన్ ఆఖరి సంవత్సరానికి వచ్చింది. దీప బియ్యే సైకాలజీ రెండో సంవత్సరానికి వచ్చింది.

ఆ ఏడు దీపావళికి రెండు రోజుల ముందరే ప్రదీప్, సౌమ్య, ప్రణవ్ లు దుబాయి నుంచి వచ్చారు ఈసారి దీపావళి పిల్లలతో గడుపుదామని.

దాంతో అన్నపూర్ణమ్మ ఆనందానికి అవధులు లేకుండా పోయింది. ఎవరెవరికి ఏయే స్వీట్లు ఇష్టమో తెలుసుకుని రెండు రోజుల ముందు నుంచే చెయ్యడం మొదలెట్టింది.

ఇక దీపావళి రోజైతే అన్నపూర్ణమ్మ చూడావిడి అంతా ఇంతా కాదు.

పొద్దున్న లేచింది మొదలు పిండి వంటలని, అందరికీ తలంటి స్నానాలని, కొత్త బట్టలు కట్టుకోమని, పూజలు చెయ్యమని ఒకటే హైరానా పెట్టేసింది అందరినీ. భోజనాలప్పుడు అందరికీ కొసరి, కొసరి తినిపిస్తేగానీ అవిడకి తృప్తి కలగలేదు.

ఆ సాయంత్రం సౌమ్య, లాస్య, దీప అందరూ కొత్త బట్టలు కట్టుకుని ఇల్లంతా దీపాలతో అలంకరించారు. వాళ్ళతో కలిసి ప్రదీప్, ప్రణవ్ కూడా టపాకాయలు కాల్చడం మొదలెట్టారు. ఆనందరావుగారు, అన్నపూర్ణమ్మలు వాళ్ళని చూస్తూ కుర్చీలలో కూర్చున్నారు మధ్య మధ్యలో జాగ్రతలు చెబుతూ.

ఆ రాత్రి పిల్లలు పడుకున్నాక ప్రదీప్ సౌమ్యతో కలిసి ఆనందరావు, అన్నపూర్ణమ్మలదగ్గరకొచ్చి మావయ్యగారూ! మీరు, అత్తయ్యగారు చేస్తున్న సహాయానికి ఎన్ని కృతజ్ఞతలు చెప్పినా సరిపోదు.

చూస్తుండగానే మూడేళ్లు ఇట్టే గడిచిపోయాయి. లాస్య మెడిసిన్ ఆఖరి సంవత్సరానికి వచ్చింది. దీప బియ్యే సైకాలజీ రెండో సంవత్సరానికి వచ్చింది.

ఆ ఏడు దీపావళికి రెండు రోజుల ముందరే ప్రదీప్, సౌమ్య, ప్రణవ్ లు దుబాయి నుంచి వచ్చారు ఈసారి దీపావళి పిల్లలతో గడుపుదామని.

ఈరోజు మేమక్కడ ఏ చీకూ చింతా లేకుండా స్థిమితంగా ఉండగలుగుతున్నామంటే అందుకు ముఖ్య కారణం మీరు మా పిల్లల్ని ఇక్కడ ఏ లోటు లేకుండా చూసుకుంటున్నారన్న ధైర్యం వల్ల. ఈ వయసులో కూడా మీరు పిల్లల్ని ఇంత బాగా చూసుకోవటం మా అద్భుతం" అన్నాడు దగ్గర్తిక పోయిన గొంతుతో.

దానికి ఆనందరావు గారు ప్రదీప్! లాస్య, దీప మీ పిల్లలే కాదు. మా మనవరాళ్ళు కూడాను. వాళ్లను మా దగ్గర ఉంచుకుని చదివించడం మా అద్భుతం కూడా. వాళ్ళు మాకు దేవుడిచ్చిన వరాలు. వాళ్ళు లేకపోతే మా ఇద్దరి జీవితాలు ఎలాగ ఉండేవో తలచుకోదానికి కూడా భయం వేస్తోంది. అంతా ఆ భగవంతుడి కృప" అన్నారు మనసూర్తిగా.

ఆయన మాటలు విన్న ప్రదీప్, సౌమ్యలు కళ్లతో ఆ దంపతులిద్దరికీ వంగి కాళ్ళకి నమస్కరించారు.

రచనలకు ఆహ్వానం

రచయితల నుండి కథలు, కవితలు, సమకాలీన వ్యాసాలు స్వాగతము. రచనలతో పాటు మీ పేరు, చిరునామా, హామీపత్రం తప్పనిసరిగా జత చేయాలి. ఎంపిక కాని రచనలు తిప్పి పంపగోరేవారు తగిన పోస్టేజీ జత చేసిన కవరు పంపించాలి. ఇతర పత్రికల పరిశీలనలో ఉన్న రచనలు దయచేసి పంపించకండి. రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా: ఎడిటర్, ఆదివారం వార్త, నం.396, లోయర్ ట్యాంక్ బండ్, డిబిఆర్ మిల్స్ పక్కన, హైదరాబాద్-80. sunmagvaartha@gmail.com

జోక్స్

సుబ్బారావుకు వ్యాపారంలో విపరీతమైన నష్టం వచ్చింది. దీనికితోడు అప్పుల వారి బాధ ఎక్కువ అవడంతో అత్యుపాత్య చేసుకోవాలని నిర్ణయించు కున్నాడు. అది కూడా చాలా రహస్యంగా. కానీ ఆ విషయం అప్పిచ్చిన వారికి తెలియడంతో అతన్ని ఆత్మాహత్యా ప్రయత్నం నుండి ఆపారు. సుబ్బారావుకు అర్థం కానిది ఒక్కటే, తన ప్రయత్నం ఎలా తెలిసిందని? దీని వెనకా తన భార్య ఉందని, తన కోరికలు తీర్చకుండా భర్త చనిపోతాడని అందుకే అప్పిచ్చిన్న వారికి ఈ సమాచారం చేరవేసిందని అతనికి తెలియదు పాపం.

- కె.లహరి, కరింగర్

లెక్చరర్: మీరంతా వివేక్ ను చూసి నేర్చుకోండి. కొంటె విద్యార్థి: అందుకే కదా మేమంతా వివేక్ వెనుకనే అతని అడుగుజాడల్లో నడుస్తున్నాం.

- సి.ఎమ్.శేఖర్, ప్రొద్దుటూరు

'శరణాగతి'లో అంచిత అన్వేషణ

డా॥ ఈటెల సమ్మన్న విద్యావేత్తగా, సామాజిక సేవా కార్యకర్తగా, మానవసేవతో జీవితాన్ని తరింపజేసుకోవాలనే ఆకాంక్షతో, సమాజం పట్ల కవితా తత్వ పూర్వకంగా స్వచ్ఛంగా స్పందిస్తున్న కవిగా సుపరిచితులు. 'అక్షర హాసతి', 'వర్డ్ ఆఫ్ రింగ్' పేరిట ఆంగ్లంలోకి, 'సిరిముప్పలు' కన్నడం, ఆంగ్లంలోకి అనువదించబడి గుర్తింపు తెచ్చాయి. ఆయన విశ్వసించే దైవత్వానికి రూపరేఖలు లేవు. 'శరణాగతి' ఈ కవితా సంపుటి, అజ్ఞాత ప్రేరణగా తనను నడిపిస్తున్న అనూహ్య శక్తికి అంకితం ఇవ్వడం కవి వ్యక్తిత్వాన్ని, కవిత్య తత్వాన్ని వ్యక్తం చేస్తోంది. ఈ కవి, ప్రత్యేక శైలి, జీవన చింతన, సృష్టికర్త గురించి భావనా స్రవంతితో, శరణాగతి కోరటం అనిర్వచనీయ అంతర్గత జ్ఞానాన్వేషణ స్ఫురింపజేస్తోంది. గీతాంజలిలో 'రవీంద్రుని'

భావనలను రమణాశ్రమంలో 'చెలం' చింతనను, సృష్టికర్తకు భగవతత్వాన్ని ప్రతిబింబింపజేసిన డా॥ సమ్మన్న కవితలు గుర్తు చేస్తున్నాయి. విషనర్మలు బుసలు కొడుతున్నా, ముళ్ళపొదల మధ్య వికసించి పరిమళించే మొగిలిపిప్పలు అంటూ జీవన ప్రస్థానంలో అదృశ్య, అనూహ్య పరమాత్మ స్వరూపాన్ని శరణాగతి కోరే కవి పూర్వకం తెలుగు కవితాప్రియులను వినూత్నంగా అలరిస్తోంది.

పుస్తక సమీక్ష

(శరణాగతి-రచన: డా॥ సమ్మన్న; వెల:రూ.100/-లు; ప్రతులకు: డా॥ సమ్మన్న ఈటెల, 207, సిరి రెసిడెన్సీ, ట్రీట్ 2, తార్నాక, హైదరాబాద్-500 007)

మనాశ్రీ-పాటల పల్లకీ

'పాటల పల్లకీ'లో పాటలు సచ్చితే ఊరేగింపుకు రమ్మని, పాటల పల్లకీని ఊరేగించమని కవితాత్మకంగా ఆహ్వానిస్తారు మనాశ్రీ. వైవిధ్యభరితమైన ఇతివృత్తాలతో వున్న పాటలకు సంగీతం, గానం డా॥ గజల్ శ్రీనివాస్ చంద్రలేఖ మహిత నారాయణ్, సింహా, ఎం.ఎం.శ్రీలేఖ వంటి సిని ప్రముఖులందరో అందించటం మనాశ్రీ ప్రతిభను వ్యక్తం చేస్తోంది. మహానంది, పళ్లాలమ్మ అమ్మ, వాడపల్లి వేంకటేశ్వర స్వామి, అయినప్పిలి విఘ్నేశ్వర స్వామి, నరసింహ స్వామి, యోగేశ్వరపురం వేంకటేశ్వర స్వామి వంటి క్షేత్ర మహత్యాలను మనాశ్రీ పాటల రూపంలో

వివరించారు. 'గుడి ఎనక నా సామి' శీర్షికన 6 పాటలున్నాయి. 'వెక్కిరింత' సినిమాకు మనాశ్రీ 5 పాటలు, మన భారతం, పరారి, మల్లెమ్మగ్గ సినిమాలకు రాసిన పాటలున్నాయి. మరదలుపిల్ల వంటి సరసాలు, జైభారత్, బిజెపి, జగనన్న రాజ్యం, చిరంజీవి పాటలు కూడా చోటు చేసుకున్నాయి. 'నాలో', 'పిచ్చోడు' కవితా సంకలనాలు రచయిత అయిన మద్దూరి నాగాదిత్య శ్రీనివాస్(మనాశ్రీ) 150 సినిమా, భక్తి, సామాజిక పాటల ప్రతిభావంతమైన రచయితగా పాటల పల్లకీని ఊరేగించవలసినదే. (మనాశ్రీ పాటల పల్లకీ-రచన: మనాశ్రీ; వెల:రూ.150/-లు; ప్రతులకు: మద్దూరి వేంకట విజయలక్ష్మి, 15-2-2, బాపూజీ నగర్, టీవర్స్ కాలనీ, కొవ్వూరు, తూ.గో.జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్)

హృదయాన్ని అలరించే కవితా 'సు'జాతాలు

సుజాతా తిమ్మన కవితా సంపుటిలో 65 కవితలు 'సు'జాతాలు ప్రచురింపజేసారు. ఆదిశంకరుని కి నమస్సులతో ఆరంభమైన ఈ సంపుటిలో ఆఖరి కవితగా వాలుజడ అండాలు మురిపిస్తుంది. కవయిత్రి చక్కటి తెలుగుదనం, చిక్కటి భావపరిమళంతో అప్పటికప్పుడు హృదయాన్ని పరవశింపజేసే కవితలు అల్లగరని, ఈ సంపుటి స్వస్థం చేస్తోంది. 'ఒకనాటి పసితనం'లో రెప్పల అంచులలో దాగిన కలలామెకు ఒకనాటి పసితనపు కాగితపు పడవలే, 'అవని పుత్రికను'లో అందనంతసేపే అందం, ఆహార్యం అంటారు. 'అమ్మ కాబట్టి'లో తనని తాను సమర్పించుకుంటుంది స్త్రీ ఎప్పటికీ అంటారు. కోడతాచుచే విడువబడిన కుబుసంలా ఎక్కడో జారిపోయింది అంటారు 'బంగారు బాల్యంలో'. 'పదగడుల సంగమం'లో కవయిత్రి జననం నుంచి మరణం వరకూ కాలగమనమనే కొక్కేనికి

అతుక్కుని సాగిపోయేది మనిషి జీవితం అంటారు. జీవితం గురించి చిట్టచివరన ఎదురు చూసేది ప్రేమతో చితి ఒక్కటే అనగల తాత్విక చింతన కవితా రూపంగా 'బూడిద అయ్యే ఈ దేహం ఎన్నాళ్లు వ్యథల రోదనను వింటూ చలనంతో ఉంటుంది? అని ప్రశ్నిస్తారు. ఎదురు చూపుల మంచుపూలులో ప్రేమకావ్యాన్ని లిఖిస్తారు. ఈ దేహాన్ని అంటిపెట్టుకుని జీవితాన్ని నడిపించిన అత్యున్న కవయిత్రి సుజాత తిమ్మన కవితా పరంగా అద్భుతంగా దర్శింపజేసారు. (సు'జాతాలు(కవితా సంపుటి)రచన: సుజాతా తిమ్మన; వెల:రూ.100/-లు; ప్రతులకు: సుజాత తిమ్మన, ఇం.నం.24005, 2వ బ్లాక్, 'ఎ' వింగ్, జనప్రియ యుటోపియా, ఉప్పరపల్లి, అత్తాపూర్, హైదరాబాద్-47)

- జయసురార్థ

భారతీయ నౌకానిర్మాణ కౌశలానికి ప్రతీక..ఐఎన్ఎస్ఎవి

భారతదేశ నావికా చరిత్ర అత్యంత పురాతనమైనది. ఇది సింధు లోయ నాగరికత (సుమారుగా క్రీ.పూ.3000) కాలం నుండి 5,000 సంవత్సరాల క్రితం వరకు విస్తరించి ఉంది. ఆధునిక భారత నావికాదళం 1612లో ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ మెరైన్ నుండి గుర్తించబడినప్పటికీ వర్తక వాణిజ్యం, అన్వేషణ కోసం దాని మూలాలు ప్రాచీన సముద్రయాన కాలం నుండి ప్రాచుర్యంలో ఉన్నాయి. భారతదేశపు ప్రాచీన సముద్రయాన సంప్రదాయాలను పరీక్షించేందుకు, భారత నౌకాదళానికి చెందిన ఐఎన్ఎస్ఎవి కొండిన్య యుద్ధ గుజరాత్ లోని పోర్బందర్ నుండి ఒమన్ లోని మస్కట్ కు ఒక యాత్రను ప్రారంభించడం విశేషం.

ఐఎన్ఎస్ఎవి కొండిన్య నిర్మాణం

ఐఎన్ఎస్ఎవి కొండిన్య మరయంత్రం (ఇంజిన్) లేని, పురాతన భారతదేశ నౌకాయాన శైలిలో నిర్మించబడిన ఒక ప్రత్యేకమైన పడవ. ఈ పడవ 1500 యేళ్ల నాటి సాంకేతికత పరిజ్ఞానం ఆధారంగా, కొబ్బరి నారతో కుట్టి, యంత్రాలను ఉపయోగించకుండా చేతులతో నిర్మించబడిన తెరచాప పడవ. పురాతన భారతీయ పద్ధతుల్లో నిర్మించబడిన ఈ పడవ నిర్మాణానికి 5వ శతాబ్దానికి చెందిన అజంతా కుడ్యచిత్రాలు ప్రేరణ అంటే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. దాదాపు రెండు సంవత్సరాల పాటు ఎంతో శ్రమకొద్ది పూర్తి మానవ శ్రమ, కొబ్బరి నార వంటి సహజ పదార్థాలతో ఈ నౌకా నిర్మాణం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా రూపొందిన ఈ నౌక భారతదేశపు గొప్ప సముద్రయాన చరిత్రను, ముఖ్యంగా ఆగ్నేయాసియా, రోమన్ సామ్రాజ్యాలతో జరిగిన వాణిజ్యాన్ని గుర్తుచేస్తుంది. గొప్ప చారిత్రక యాత్రలో భాగంగా ఈ నౌక గుజరాత్ లోని పోర్బందర్ నుండి మస్కట్ వరకు పురాతన వాణిజ్య మార్గంలో సముద్ర యానం చేసి, ఆనాటి విధానాలను పరీక్షిస్తోంది. ఈ నౌకను సాంస్కృతిక మంత్రిత్వ శాఖ, భారత నౌకాదళం, గోవాకు చెందిన నౌకా నిర్మాణ సంస్థ మెస్సర్స్ హోడి ఇన్నోవేషన్స్ మధ్య త్రైపాక్షిక సహకారంలో భాగంగా నిర్మించారు. జూలై 2023లో శ్రీకారం చుట్టబడిన ఈ ప్రాజెక్ట్, ఫిబ్రవరి 2025లో నిర్మాణం పూర్తి కావడంతో, మే 2025లో కర్ణాటకలోని కార్వార్ లో అధికారికంగా భారత నావికాదళంలోకి చేర్చబడింది. దీని పొడవు: 19.6 మీ; వెడల్పు: 6.5 మీ; డ్రాఫ్ట్: 3.33 మీ.(నీటిలో మునిగి

ఉన్న నౌక నీటి స్థాయి నుండి దాని కీల్ లేదా నౌక ఆడుగు భాగం వరకు ఉన్న నిలువు దూరం). దాదాపు 15 మంది నావికా సిబ్బందితో ప్రయాణించే ఈ నౌక మరయంత్రాలు (ఇంజిన్)తో కాకుండా పూర్తిగా తెరచాపల ద్వారా శక్తిని పొందుతుంది. సాంప్రదాయ భారతీయ నౌకా నిర్మాణ సాంకేతికతతో నిర్మాణమైన ఈ ఓడలో చెక్క పలకలు, కొబ్బరి పీచుతో తయారు చేసిన కొబ్బరి తాడు. వాటర్ప్రోఫింగ్ కోసం సహజ రెసిన్లు, నూనెలు ఉపయోగించారు. ఇది భారత నావికాదళానికి

చెందినప్పటికీ, ఐఎన్ఎస్ఎవి కొండిన్య యుద్ధ నౌక కాదు. ఇది కేవలం పురాతన సముద్ర సంప్రదాయాలను పునరుద్ధరించే సాంస్కృతిక, ప్రయోగాత్మక క్రాఫ్ట్ గా మాత్రమే పనిచేస్తుంది. ఈ డిజైన్ ను సుదూర ప్రయాణాలకు సముద్రంలో ఉపయోగించేందుకు అనుకూలంగా మార్చడంలో భారత నావికాదళం ఐఐటీ మద్రాస్ తో కలిసి కృషి చేసింది. ఫలితంగా, ఈ నౌక సాంప్రదాయ సాంద్ర్యాన్ని ప్రతిబింబించడమే కాకుండా ఆధునిక పనితీరు ప్రమాణాలను

కూడా సంతరించుకుంది. ఐఎన్ఎస్ఎవి కొండిన్యపై భారతదేశ సముద్ర చారిత్రక నేపథ్యంతో ముడిపడి ఉన్న అనేక సాంస్కృతిక చిహ్నాలు పొందుపరచబడ్డాయి. కదంబ రాజవంశం రెండు తలల డేగ అయిన గండభేరుండ (రెండు తలల గడ్డ), సింహం తలల ముందరి భాగం వంటి చిత్రాలు ఆకట్టుకుంటాయి. భారతదేశ నాగరికత నేపథ్యాన్ని, చారిత్రక నౌకా నిర్మాణ జ్ఞానంతోగల సంబంధాన్ని ప్రతిబింబించేలా హరప్పా శైలి యాంకర్ సైతం ఈ నౌకలో ఉంది.

ఐఎన్ఎస్ఎవి కొండిన్య పేరెలా వచ్చింది?

ప్రాచీన భారతీయ నావికా సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఆధారంగా రూపొందించబడిన ఈ ప్రత్యేక నౌకకు పురాణ భారతీయ నావికుడు, ఋషి కొండిన్య ఆగ్నేయాసియాకు ప్రయాణించాడని విశ్వసించడం వలన ఆయన పేరు పెట్టారు.

ఋషి కొండిన్య స్థానిక నాగ యువరాణిని వివాహం చేసుకుని ఇప్పుడు కంబోడియా/దక్షిణ వియత్నాంలో చారిత్రాత్మకంగా ధృవీకరించబడిన మొదటి భారతీయ రాజ్యమైన పునన్ రాజ్యాన్ని స్థాపించాడని ఇతిహాసాలు చెబుతున్నట్లు ప్రముఖ భారతీయ ఆర్థికవేత్త, చరిత్రకారుడు అయిన సంజీవ్ సన్యాల్ అభిప్రాయం.

- యేచన్ చంద్ర శేఖర్

ఎన్.కావేరి, గద్వాల

ప్రశ్న: అంతర్వినత ద్వార దోషం అంటే ఏమిటి?

జవాబు: ఒకవేళ గృహ ద్వారం/ద్వారబంధం గృహం లోపలికి వంగి ఉన్నట్లయితే సంభవించే దోషం 'అంతర్వినత ద్వార దోషం'గా పరిగణిస్తారు. ఇలాంటి దోషం ఉన్న గబ్బంలో నివసించే కుటుంబ సభ్యులు, కిరాయిదారులు ఒకరంటే ఒకరికి సరిపడక ఎప్పుడూ

పోతున్నాను. దొరికిన పనిని కూడా నా సామర్థ్యం మేరకు చేయలేకపోతున్నాను. ఎంత కష్టపడినా దానికి

తగినంత ఫలితం పొందలేకపోతున్నాను. గత మూడేళ్లుగా ఇలాగే జరుగుతోంది. ఏవో అవాంతరాలు, అందాల్సిన ఫలితాలు అనుకోని విధంగా అందకపోవడం, రావాల్సిన డబ్బులు రావడం లేదు. కుటుంబంలో గొడవలు

వాస్తువార్త
వాస్తు విద్వాన్ సాయిశ్రీ
డా॥ దంతూరి పండరినాథ్
 ఫోన్: 9885446501/9885449458

తప్పితే మీరు పేర్కొన్నటువంటి వివిధ రకాల సమస్యలు కమ్ముకోచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువ ఉంటాయి. అందువల్ల మీ ఇంటి ప్రహారీగోడల నిర్మాణాన్ని గమనించండి. పైన పేర్కొన్న వాస్తు నియమాల ప్రకారం లేకుండా, క్రమం దప్పి ఉన్నట్లయితే

‘అంతర్వినత ద్వారదోషం’ అంటే ఏమిటి?

అంతఃకలహాలు కలిగి ఉంటారు. ఒకవేళ ఏదైనా గృహంలో ఈ విధమైన కలహ పరిస్థితి తీవ్రంగా వున్నట్లయితే ఆ గృహం ప్రధాన ద్వార ప్రతిష్ఠను పరీక్షించాలి. 'అంతఃర్వినత ద్వార దోషం' ఉన్నట్లయితే సవరించుకోవటం వల్ల దోషం తొలగిపోయి ఆ గృహంలోని వ్యక్తుల మధ్య సమస్యలు తొలగిపోయి అన్యోన్యతా భావం ఏర్పడే అవకాశాలుంటాయి.

సమస్యలు తీరేదేలా?

ఎస్.మణి, జగిత్యాల

ప్రశ్న: .. ఇలా ఎలా బతకాలో అర్థం కావటం లేదు. ఒక ఫీల్డులో నాకు సామర్థ్యం ఉంది. కానీ సామర్థ్యానికి తగినంత పని లేదు. పది మందితో మంచి సంబంధాలున్నాయి. కానీ ఆ పరిచయాలు ఉపయోగించుకోలేక

ఎక్కువవుతున్నాయి. ఏం చేయమంటారు? పరిష్కారం చెప్పగలరు.

జవాబు: మీరు ఉంటున్నది స్వతంత్ర గృహం. స్వతంత్ర గృహం. ఇలా.. అనేక విధాల సమస్యలతో సతమతమవు తున్నప్పుడు స్వతంత్ర గృహ యజమానులు ఒక వాస్తువిషయాన్ని గ్రహించటం ప్రథమ కర్తవ్యం. స్వతంత్ర గృహానికున్న ప్రహారీగోడల నిర్మాణాన్ని గమనించండి.

'వాస్తు నియమాల ప్రకారం పశ్చిమ ప్రహారీగోడ- తూర్పు ప్రహారీగోడ కంటే ఎత్తుగా, మందంగా ఉండాలి. అలాగే దక్షిణ ప్రహారీగోడ- ఉత్తర ప్రహారీగోడ కంటే ఎత్తుగా, మందంగా ఉండాలి. ఏ కారణం చేతనైనా ఈ క్రమం గతి

అంటే పశ్చిమ ప్రహారీగోడ కంటే తూర్పు ప్రహారీగోడ ఎత్తుగానీ, మందంగానీ ఎక్కువగా ఉన్నా, లేక దక్షిణ ప్రహారీగోడ కంటే ఉత్తర ప్రహారీగోడ ఎత్తుగానీ, మందంగానీ ఎక్కువగా ఉన్నా వీటిని సవరించండి. వేరే తీవ్రమైన వాస్తుదోషాలు(గృహానికి లోపల, బయటూ) లేవు కనుక శీఘ్రంగా మేలైన ఫలితాలు మీరు పొందవచ్చు.

మీరేగాదు.. మీ లాంటి సమస్యలున్న ఎంతో మంది ఇటువంటి దోషాలను సవరించుకుంటే మేలైన ఫలితాలను పొందే అవకాశాలు ఉంటాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు ఎన్నో రకాల కుటుంబ సమస్యలు కూడా వాటికనే పరిష్కారమయ్యే వీలు ఉంటుంది. ✨

వాస్తు విద్వాన్ **డా॥ దంతూరి పండరినాథ్** పాఠకుల సమస్యలకు ఆదివారం 'వాస్తువార్త'లో సమాధానాలిస్తారు. ఈ కింది కూపన్ జతచేసి సమస్యలు పంపవలసిన చిరునామా: **సాయిశ్రీ వాస్తు కన్సల్టెన్సీ, 3-2-4, కింగ్స్ వే, రాష్ట్రపతి రోడ్, సికిందరాబాద్-3**

వాస్తువార్త

పూర్తి పేరు : .....
 పుట్టిన తేదీ : .....
 జన్మ నక్షత్రం: .....తల్లి పేరు: .....
 చిరునామా:.....

- మానవ మేధ స్వేచ్ఛగా వున్నప్పుడే సమాజ సంక్షేమానికి నిజమైన భద్రత లభిస్తుంది. -లాస్కీ

ఓటమి భారాన్ని తగ్గించే పుస్తక పఠనం

మనలో పుస్తకం చదివే అలవాటు నిలకడగా ఉందా?

అనే ప్రశ్నకు జవాబును వేళ్ళమీద లెక్కించవచ్చు. చేతిలో మొబైల్ ఫోన్, చెవిలో హెడ్ ఫోన్ పెట్టుకునే తరమిది. పూర్వం పుస్తకం చదవటం అనేది ముఖ్యమైనదిగా ఉండేది. ఓ మంచి అలవాటుగా ఉండేది.

నేను ఫలానా పుస్తకం చదివాను.. మీరూ చదవండి.. అందులో ఓ చోట ఓ వాక్యం ఉంది...అద్భుతం... ఆ పాత్ర ఉంది చూసారూ అమోఘం.... అంత పట్టుగా ఎలా రాశారో ... ఇలా రకరకాలుగా అభిప్రాయాలు పంచుకునేవారు పరస్పరం. ఒక్కొక్కప్పుడు వాదోపవాదాలు ఉండేవి. కానీ ఈరోజు.. అటువంటి వారిని వెతికితే దొరుకుతారా? అంటే ప్రశ్నార్థకమే!

ఇంటర్నెట్ సదుపాయం ఎంత ఉన్నా చేత్తో పుస్తకం పట్టుకుని చదవడంలో ఉన్న తృప్తి వేరు. ఆ అనుభూతే వేరు. ఇంటర్నెట్లో ఎన్ని పుస్తకాలు చదివినా ఆ అనుభూతి రాదు. పుస్తకం మనిషికి పరిపూర్ణత ఇస్తుంది. మంచి మంచి పుస్తకాలను వెతికి వెతికి చదవాలి. “ఒక మంచి పుస్తకం మన దగ్గరుంటే వంద మంది మిత్రులు మనతో ఉన్నట్టే సుమీ” అని చెప్పేవారున్నారు. “ఓంటరిగా ఉన్నప్పుడు కొందరికి పుస్తకమే గొప్ప స్నేహితుడు.”

“వేయి పుస్తకాలను చదివిన వారిని చూపించండి, అతనే నాకు ఆదర్శం” అని జూలియన్ సీజర్ చెప్పాడు. పుస్తకాలు చదివేటప్పుడు అందులోని విషయం మనలో గాఢంగా నమోదవుతుంది. అందులోని పాత్రలు మనల్ని ఊహల్లోకి నడిపిస్తాయి. కానీ ఈరోజు పుస్తక

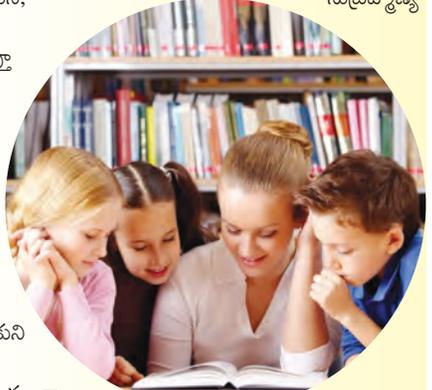
పఠనం తగ్గుతూ వస్తోంది. ఈ రోజుల్లో పత్రికలు మొదలుకుని అన్నింటికీ సెల్ ఫోన్ లోనే ఉపయోగించడంతో పుస్తకపఠనం పట్ల అంతగా ఆసక్తి చూపడం తగ్గింది. పుస్తకం చదవటం గురించి పిల్లలకు చిన్నప్పటి నుంచే కన్నవాళ్ళు చెప్పాలి. పుస్తకాల వ్రాధాన్యాన్ని వివరించాలి. పిల్లల కోసం తెనాలిరాముడి కథలు వేమన, సుమతీ వంటి శతకాలు, సుభాషితాలు వంటివి చెప్తూ చదివించాలి. పుస్తకాలను ఏదో చదివామన్నట్టుగా కాక మనసులో ఎప్పటికీ గుర్తుండేలా చదవాలి. పిల్లలతో ఓ నీతి కథ చదివించి ఆ కథనే చూడకుండా చెప్పమని అడగాలి. మరుసటి రోజు ఆ కథనే ఆధారంగా చేసుకుని మరొక కథను రాయమని చెప్పాలి. ఇందువల్ల పిల్లల కల్పనా శక్తిని మార్పాలు పెరుగుతాయి. అంతేకాదు.. రాయడంవల్ల అక్షరదోషాలు తగ్గుతాయి. వాళ్ళకి భాషమీద పట్టు పెరుగుతుంది.

తమిళంలో ‘హెన్రియన్ సెల్వన్’ కథలు ఆ కాలం నుంచి ఇప్పటి వరకూ ఉన్న ఆదరణ తెలిసిందే. అలాగే మన తెలుగులో కొచ్చేసరికి ‘కనకమేడల వారి మహామాయ’ అనే జానపద నవల ఇరవై నాలుగు భాగాలుగా డిటెక్టివ్ పుస్తకాల సైజులో వచ్చినప్పుడు ఓ పిల్లల మ్యాగజైన్ సంస్థలో చదివిన రోజులు నాకిప్పటికీ గుర్తే. చిన్నప్పుడెప్పుడో అయిదేసి మార్కుల కోసం బట్టి పట్టి చదివిన వేమన శతకంలో కొన్ని పద్యాలూ గుర్తే. మునిమాణిక్యంవారి ‘కాంతం కథలు’ సరేసరి.

దురదర్శన ఛానల్లో కాంతం కథలు జొన్నవిత్తుల రామలింగేశ్వరరావుగారి టైటిల్

సాంగుతో ప్రసారమైనప్పుడు క్రమం తప్పక చూడటానికి కారణం కాలేజీరోజుల్లో కాంతం కథలు చదవటమే. డిగ్రీ చదువుతున్న రోజుల్లో ఓ కాంతం కథ కూడా ఉండేది పాఠ్యాంశంగా. ఓ పుస్తకం చదువుతున్నప్పుడు మనలో ఓ ఉత్సాహం వస్తుంది.

తమిళ జాతీయకవి సుబ్రహ్మణ్య

భారతియార్

వివరి దశలో తమ పిల్లలతో “మా నాన్న అస్తిపాస్తులేవీ మిగల్చలేదే! అని బాధపడకండి. మీ గదిలో రెండు లక్షల రూపాయలు విలువ చేసే పుస్తకాలు బోలెడన్ని ఉన్నాయి. వాటిని చూసుకోండి.. చదవండి” అని చెప్పారు. ఓటమితో కుంగిపోయే వ్యక్తి సైతం ఓ పుస్తకం చదివితే ఓటమి భారాన్ని మరచిపోయి విజయానికి నడుం బిగిస్తాడు. అంటే పుస్తకానికి ఉన్న శక్తిని అర్థం చేసుకోవచ్చు. అందుకే పుస్తక పఠనం తీరే వేరు. పుస్తకం వాసనే ప్రత్యేకం. దాని అనుభూతి మాటలకందనిది. మనసుని సంతోషంగా పెట్టుకోవడానికి పుస్తకం చదవాలి. మీ పిల్లలనూ లైబ్రరీకి తీసుకుపోవాలి. చదవడం అలవాటు చేయాలి. దినపత్రికలు చదివించాలి.

- యామిజాల జగదీశ్

శ్రీరాముడు ప్రతిష్ఠించిన మోకలింగేశ్వరుడు

త్రిమూర్తులలో లయకారుడైన ఈశ్వరుడు భూమండలంలో అనేక క్షేత్రాలలో లింగరూపంలో కొలువై పూజలు అందుకొంటున్నారు. ఈ క్షేత్రాలలో స్వయంభూగా కొన్నిచోట్ల, మరికొన్ని చోట్ల ప్రతిష్ఠిత లింగరాజుగా దర్శనమిస్తారు. ఈ ప్రతిష్ఠిత లింగాలలో మరికొన్ని ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. దేవతలు ప్రతిష్ఠించినవి 'దైవిక లింగాలు', మహర్షులచే ప్రతిష్ఠించబడినవి 'ఋష్య లింగాలు', మానవులచే ప్రతిష్ఠించబడినవి 'మానుష లింగాలు'.

ప్రస్తుతం పవిత్ర క్షేత్రాలలో మనం దర్శించేవి ఆధిక శాతం స్వయంభూ లింగాలు. తరువాత దైవిక, ఋషి లింగాలు. ఋష్య లింగాలంటే గౌతముడు, కశ్యపుడు, అగస్త్యుడు లాంటి మహర్షులు ప్రతిష్ఠించినవి. దైవిక లింగాలు అంటే అవతార పురుషులైన శ్రీ పరశురాముడు, శ్రీరాముడు ప్రతిష్ఠించినవి.

ఋషులు తమ నిత్యానుష్ఠానానికి లింగాలను స్థాపించుకొని పూజించుకొనేవారు. అవతార పురుషులు వారు చేసిన కర్మ మూలంగా సంక్రమించిన దోషాన్ని తొలగించుకోడానికి ప్రతిష్ఠించారు అని పురాణాలు తెలియజేస్తున్నాయి. శ్రీ పరశురాముడు తండ్రి ఆజ్ఞ అయినప్పటికీ తల్లిని సంహరించడం వలన పొందిన పాప కర్మను దూరం చేసుకోడానికి అనేక క్షేత్రాలలో తన గురువైన పరమేశ్వరుని లింగాలను స్థాపించారు. ఎన్నో దురాగతాలు చేసినవాడు, అసుర గుణాలను సంక్రమించుకొన్నవాడు అయినప్పటికీ బ్రాహ్మణుడు అయిన రావణుని

సంహరించడం వలన బ్రహ్మహత్యా పాతకాన్ని పొందారు అని చెబుతారు. కులగురువు, మహర్షులు

సూచించిన పరిహారం మేరకు జానకీరాముడు పెక్కు పాపన ప్రదేశాలలో శివ లింగ ప్రతిష్ఠ చేసారని తెలుస్తోంది.

ముఖ్యంగా నేటి కృష్ణా తీరంలో రామప్రతిష్ఠిత లింగాలను దర్శించుకోవచ్చు. అలా సీతారాముడు నడయాడి లింగప్రతిష్ఠ చేసిన ఒక పుణ్యస్థలం ప్రశాంత జిల్లాలో గ్రానెట్ పరిశ్రమకు పేరొందిన చీమకుర్తికి అత్యంత సమీపంలో ఉన్న 'రామతీర్థం'. ఈ పేరు మీద మరో దివ్య క్షేత్రం విజయనగర జిల్లా నెల్లిమర్లకు చేరువలో ఉన్నది.

క్షేత్ర గాథ

తనకు సంక్రమించిన బ్రహ్మహత్యా దోషాన్ని తొలగించు కోడానికి అనేక ప్రాంతాలలో సంచరిస్తూ లోకాభి రాముడు చుట్టూ దట్టమైన అటవీప్రాంతం, ఎత్తైన కొండలతో నిండి ఉన్న ఈ ప్రదేశానికి విచ్చేసారట. ఈ

ప్రాంతం మహాదేవ లింగాన్ని స్థాపించడానికి అనువైన ప్రదేశం అని, అరణ్య ప్రదేశం అయినా ఎలాంటి జల వసతి కనపడలేదట. కోదండరాముడు బాణాన్ని సంధించి పాతాళ గంగను రప్పించారట. పవిత్ర గంగాజలంలో స్నానమాడి లింగ ప్రతిష్ఠ చేసారని తెలుపుతోంది క్షేత్ర గాథ. సాకేత రాముడు ఏర్పరచిన జల పుష్కరణి ఉన్న ప్రాంతం కనుక ఆయన పేరు మీద 'రామతీర్థం'గా పిలవబడుతోంది. పచ్చని ప్రకృతి అందాలతో చుట్టూ సహజ రక్షణ గోడగా పర్వతాల నడుమ నెలకొని గొప్ప ఆధ్యాత్మిక క్షేత్రంగా ప్రసిద్ధి చెందినది.

క్షేత్ర విశేషాలు

చీమకుర్తికి సుమారు నాలుగు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న రామతీర్థం విశేష శైవ క్షేత్రంగా భక్తుల గుర్తింపు పొందినది. మొట్టమొదట ఆలయాన్ని ఎవరు నిర్మించారు? అన్నదాని గురించి సరైన ఆధారాలు లేవు. ప్రస్తుత ఆలయానికి తొలి రావు రేచర్ల రాజ వంశానికి చెందిన రాజు నర్వజ్జ సింగ భూపాలుని ఏర్పడినది అని శాసనాధారాలు తెలుపుతున్నాయి.

రేచర్లవారు నేటి తెలంగాణ ప్రాంతంలోని

రాచకొండ ప్రాంతాన్ని పాలించేవారు. రాజకీయ కారణాల వలన కొంత కాలం ఈ ప్రాంతానికి తరలి వచ్చినట్లుగా చరిత్ర తెలుపుతోంది. కవి సార్వభౌముడు శ్రీనాథుడు సింగభూపాలుని కొలువులో ఉన్నట్లుగా చెబుతారు.

కవి, పండితుడు అయిన సింగభూపాలుడు అనేక ఆలయాలను నిర్మించడమే కాకుండా పునరుద్ధరించారు. తూర్పు ముఖంగా నిర్మించిన ఏడు అంతస్తుల రాజగోపురం సుందర వర్ణాలతో తీర్చిదిద్దారు.

ఆలయ ప్రాంగణంలో మారేడు, జిల్లేడు, జమ్మి, పారిజాతం లాంటి దేవతా వృక్షాలతో ప్రవిత్ర వాతావరణం నెలకొని మనసుకు ఆహ్లాదం కలిగిస్తుంది. భక్తిభావం జనింపజేస్తుంది.

ఆకాశాన్ని తాకేలా దర్శనమిచ్చే ధ్వజస్తంభానికి నమస్కరించి తలెత్తి చూస్తే ఎదురుగా ఆస్థాన మండప పైభాగాన శ్రీ గణపతి, ఆది దంపతులు, శ్రీ పార్వతి దేవి సుందర రూపాలు కనిపిస్తాయి. మండపాన్ని రమణీయంగా వివిధ ప్రశాంత వర్ణాలతో తీర్చిదిద్దారు. ఆస్థాన మండపం వద్ద ఉన్న మండపంలో పరమేశ్వరుని ప్రియ అనుచరుడు, గణం, వాహనం శ్రీ నందిశ్వరుడు ఉవస్థితులై దేవర ఆజ్ఞ కోసం ఎదురు చూస్తుంటారు.

ప్రదక్షిణా పథం మొదలు పెడితే పర్వతాల నుండి మెల్లగా వీచే చల్లని గాలి సేద తీర్చడమే కాకుండా మనస్సును శరీరాన్ని శాంత పరుస్తుంది. శ్రీ మోక్ష రామ లింగేశ్వరుడు కొలువైన ప్రధాన గర్భాలయం పైన నిర్మించిన విమానగోపురం త్రిమూర్తులతో పాటు అనేక దేవీదేవతా రూపాలతో శోభిల్లుతుంటుంది.

దక్షిణామూర్తి, శ్రీ మన్నారాయణుడు, విధాత బ్రహ్మ వర్ణ రూపాలు జీవం ఉట్టిపడేలా ఉంటాయి. ప్రాంగణ వాయువ్యంలో అనేక నాగ ప్రతిష్ఠలు కనిపిస్తాయి. గతంలోనే కాదు నేటికీ ఈ క్షేత్ర సర్ప దోష, రాహుకేతు పూజలకు నాగ ప్రతిష్ఠలకు ప్రసిద్ధి గాంచింది. అభిషేక జలం వెలుపలికి ప్రవహించే గోముఖి వద్ద శ్రీ చందీకేశ్వరుని సన్నిధి కనపడుతుంది.

ప్రదక్షిణ పూర్తి చేసి నంది మండపం పక్క నుండి లోపలికి వెళితే ఎదురుగా విష్ణునాయకుడు ప్రథమ పూజ్యుడు అది దంపతుల ప్రియ పుత్రుడు గజవదనుడు శ్రీ గణపతి దర్శనమిస్తారు.

గర్భాలయంలో పెద్ద లింగ రూపంలో శ్రీ మోక్ష రామలింగేశ్వరుడు చందన, విభూతి, కుంకుమ లేపనాలతో రమణీయ పుష్ప అలంకరణలో దర్శనం ప్రసాదిస్తారు.

శ్రీరామునిచే ప్రతిష్ఠించబడిన స్వామిని రామలింగేశ్వరుడు అని, ఎలాంటి పాపకార్యాలను చేసినా వాటిని తొలగించి మోక్షం ప్రసాదించేవానిగా ప్రసిద్ధి.

నిజలింగ చిక్రయ్య ఉదంతం
సర్వజ్ఞ సింగ భూపాలుని

- తన హృదయంలోంచి వీక్షించి ఆకృడ కనిపించినదాన్ని యథాతథంగా రాసే రచయితలకు ఎక్కువ మంది పాఠకులు ఉంటారు. - హెన్రీక్ ఇబ్సన్
- మనిషి చేసే పనిలో ఉండే కార్యకౌశలాన్ని యోగం అంటారు.
- శ్రీకృష్ణ భగవానుడు

కాలంలో నిజలింగ చిక్రయ్య అనే ధనవంతుడు ఉండేవారట. శివ భక్తుడైనా దుర్వ్యసనాలకు బానిసగా మారి సమస్త సంపద పోగొట్టుకొన్నాడట. ధనం కోసం దొంగతనాలను చేయడం మొదలు పెట్టాడట. ఒక శివరాత్రి నాడు శివాలయంలోని దొంగతనానికి ప్రయత్నం చేసాడట. ప్రముఖ వీరశైవ ప్రభోధకుడు శ్రీ బసవేశ్వరుడు రాజభటులు నుండి కాపాడారట. శివ నామ మహత్యాన్ని తెలియచేసి, పంచాక్షరీ మంత్రోపదేశం చేసి లింగధారణ జరిపించారట. నాటి నుండి జీవిత కాలం శివనామ స్మరణ చేస్తూ చివరికి మోక్షం పొందారని చరిత్ర చెబుతున్న విషయం.

శ్రీ పార్వతీ దేవి విడిగా సన్నిధిలో చక్కని అలంకరణలో భక్తులను కాపాడే కన్నతల్లిగా దర్శనమిస్తారు. ప్రాంగణ ఈశాన్యంలో నవగ్రహ మండపం మినహా మరే ఉపాలయం ఉండదు.

శ్రీ గంగమ్మ తల్లి ఆలయం

రామతీర్థం గ్రామదేవత శ్రీ గంగమ్మ తల్లి. ఎన్నో వందల సంవత్సరాల నుండి ఇక్కడి ప్రజలను కాపాడుతున్న తల్లి ఆలయం శ్రీ మోక్ష రామలింగేశ్వర స్వామి ఆలయానికి పక్కనే తూర్పుముఖంగా ఉంటుంది. స్త్రీలు నిత్య పూజలు నిర్వహించడం విశేషం. ప్రసన్న వదనంతో దర్శనమిస్తుంది శ్రీ గంగమ్మ తల్లి.

రామతీర్థం

శ్రీకోదండ రాముడు తన బాణంతో వెలికి తెప్పించిన నీటి పుష్కరణి ఆలయం వెలుపల నెలకొని ఉంటుంది. భక్తులు స్నానమాచరించడానికి అనువుగా మెట్లను అమర్చారు. దశరథ రాముడు సృష్టించ కోనేరు కావున రామతీర్థం అని పిలుస్తారు.

పూజలు, ఉత్సవాలు

ఉదయం ఆరు గంటల నుంచి మధ్యాహ్నం వన్నెండు వరకు; తిరిగి సాయంత్రం అయిదు గంటల నుండి రాత్రి ఎనిమిది వరకు భక్తుల దర్శనార్థం తెరిచి ఉండే ఆలయంలో నిత్యం నాలుగు పూజలు జరుగుతాయి. శ్రీ గణపతి, శ్రీ దేవీ నవరాత్రులు వైభవంగా జరుపుతారు. ఉగాది, దీపావళి, సంక్రాంతి మొదలైన పర్వదినాలలో ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహిస్తారు. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య వష్టి నాడు విశేష సంఖ్యలో భక్తులు పాల్గొంటారు. ముఖ్యంగా కార్తిక మాసంలో, మహా శివరాత్రి ఉత్సవాలకు రాష్ట్రం నలుమూలల నుండి పెద్ద సంఖ్యలో భక్తులు వస్తారు. ఆలయ ఉత్సవాలను అత్యంత ఘనంగా చేస్తారు.

ఆలయం చుట్టుపక్కల అనేక చిన్న చిన్న ఆలయాలు కనపడతాయి. భక్తుల సౌకర్యార్థం సత్రాలు ఏర్పాటు చేశారు. భోజనం, వసతి సౌకర్యాలు అందిస్తారు. రాష్ట్రం నలుమూల నుండి ఒంగోలు చేరుకోడానికి రైలు, బస్సులు ఉన్నాయి. ఒంగోలు నుండి బీమకుర్తికి ప్రతి పదిహేను నిమిషాలకు బస్సు ఉంటుంది. ప్రధాన రహదారి నుండి ఆలయానికి నడిచి లేదా ఆటోలో ఆలయానికి చేరుకోవచ్చు.

- ఇలపావులూరి వెంకటేశ్వర్లు

వారఫలం

శ్రీమతి ములుగు శివశ్యామి ప్రముఖ జ్యోతిష్యురాలు
 నారాయణ నాయక్ కాంపైక్స్, 2వ అంతస్తు,
 గాంధీ జ్ఞానమందిర్ వెనుక, కోఠి, హైదరాబాద్-1
 ఫోన్ : 98494 53449, 9440927795

మేషం

ఈ వారం ప్రముఖులతో ముఖ్యమైన విషయాలపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు సాగిస్తారు. ఈ క్రమంలో రహస్య సమాచారం వెలుగు చూస్తుంది. దైనందిన జీవితంలో మార్పులు అనివార్యం అవుతాయి. మధ్య వర్షాలు, రాయబారాలు, పంచాయతీలు కొద్దు తీర్పులు వంటి వ్యవహారాలతో క్షణం తీరిక లేకుండా గడుపుతారు. ఒక సూతన వృత్తి పరిచయం వలన మీలో సరికొత్త ఆలోచనలు చోటు చేసుకుంటాయి.

వృషభం

ఈ వారం పనులు నిదానంగా పూర్తి చేస్తారు. సూతన ప్రయత్నాలలో ఆటంకాలు ఎదురైనా అధిగమిస్తారు. జీవితభాగస్వామి నుండి సహాయం అందుకుంటారు. వివాదాలకు దూరంగా ఉండడం అన్ని విధాలా శ్రేయస్కరం. వృత్తి, వ్యాపారాలలో స్వల్ప లాభాలు పొందుతారు. ఉద్యోగాలలో మంచిమార్పులు ఉంటాయి. వివాహ యత్నాలు సాగిస్తారు. పెద్ద భూముల క్రయవిక్రయాలలో స్వల్ప లాభాలు పొందుతారు.

మిథునం

ఈ వారం కీలక వ్యవహారాలలో నిదానం అవసరం. కుటుంబ ఆరోగ్య సమస్యలు కాస్త చికాకు కలిగిస్తాయి. జిల్లేడు వినాయకుని ప్రతిరోజూ సిద్ధ గంధంకో పూజచేయటం వలన సమస్యలు కొంతవరకు మెరుగుపడతాయి. ఋణాలు కొత్త మేర తీర్చి గలుగుతారు. గృహం వాహనాలు కొనుగోలు యత్నాలు సాగిస్తారు. సంగీత, సాహిత్యాలపై దృష్టి సారిస్తారు. వివాదాలకు దూరంగా వుండడం మంచిది.

కర్కాటకం

ఈ వారం ఆర్థిక పరిస్థితి అశాశనకంగా ఉంటుంది. వ్యవహారాలలో విజయం సాధిస్తారు. సూతన కాంక్షాక్షులను కైవసం చేసుకుంటారు. వివాహ, ఉద్యోగ యత్నాలు ఫలిస్తాయి. సోదరుల నుండి ఆస్తి, ధన వస్తు లాభాలు పొందుతారు. పనులు అప్రయత్నంగా పూర్తి కాగలవు. భాగస్వామ్య వ్యాపారాలు అభివృద్ధి చెందుతాయి. ఉద్యోగాలలో ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది.

సింహం

ఈ వారం భూముల విషయంలో ఏర్పడిన వివాదాలు పరిష్కారదశకు చేరుకుంటాయి. ఆరోగ్యం వాహనాల విషయంలో మెలకువ అవసరం. సంతాన విద్యా విషయంలో సూతన బాధ్యతలు చేపడతారు. సోదరి, సోదరులతో విభేదాలు తలెత్తుతాయి. చిన్ననాటి మిత్రుల ద్వారా కీలక సమాచారం తెలుసు కుంటారు. వృత్తి వ్యాపారాలలో స్వల్ప లాభాలు పొందుతారు.

కన్య

ఈ వారం కొత్త విషయాలు గ్రహిస్తారు. గృహ నిర్మాణ ఆలోచనలు కలిసి వస్తాయి. చర్చలలో పురో గతి కనిపిస్తుంది. మీ మాటల చాతుర్యంతో అందరినీ ఆకట్టుకుని ముందుకు సాగుతారు. పెట్టుబడులలో లాభాలు పొందుతారు. కుటుంబంలో శుభకార్యాల ప్రస్తావన ఉంటుంది. ఇంటర్వ్యూలలో విజయం సాధిస్తారు. సేవాకార్యక్రమాలలో చురుకుగా పాల్గొంటారు. సూతన కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుడతారు.

తుల

ఈ వారం చేపట్టిన కార్యక్రమాలు సాఫ్ట్ గా సాగుతాయి. చిన్ననాటి మిత్రులను కలుసుకుని ఉల్లాసంగా గడుపుతారు. సేవాకార్యక్రమాలలో చురుకుగా పాల్గొంటారు. బంధువులనుండి కీలక సమాచారం అందుకుంటారు. మీ ప్రయత్నాలు అనుకూలంగా సాగుతాయి. వ్యవహారాలు ప్రోత్సాహకరంగా సోదరుల నుండి వచ్చిన సమాచారం ఆనందం కలిగిస్తుంది. భూములు, గృహం వాహనాలు కొనుగోలు యత్నాలు ఫలిస్తాయి.

వృశ్చికం

ఈ వారం సూతన పరిచయాల పెరుగుతాయి. పెట్టుబడులకు లాభాలు పొందుతారు. అప్రయత్న కార్యసిద్ధి. మీ ప్రతిభకు గుర్తింపు లభిస్తుంది. దూరపు బంధువులకు కలుసుకుని ముఖ్యవిషయాలు చర్చిస్తారు. ఇంటర్వ్యూలకు హాజరువుతారు. భాగస్వామ్య వ్యాపారాలు లాభసాటిగా సాగుతాయి. ఉద్యోగులకు హోదాలు దక్కుతాయి. రాజకీయ కళారంగాల వారికి యోగదాయకంగా ఉంటుంది.

ధనుస్సు

ఈ వారం చేయవలసిన పనులు సకాలంలో పూర్తి చేస్తారు. సూతనంగా ప్రభుత్వ వసతి, గృహం, వాహనం మొదలైన వాటికై మీరు చేసే ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. సంతానం విషయంలో మీ బాధ్యతలు కొంతవరకు తగ్గుముఖం పడతాయి. కుటుంబంలో చాలా కాలంగా అనుకుంటున్న ఒక కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుడతారు. వివాహాది శుభకార్యాలలో పాలు పంచుకుంటారు. మీ జీవిత భాగస్వామితో చర్చించి ముఖ్య నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు.

మకరం

ఈ వారం ఆరోగ్య సమస్యలు ఎదురవుతాయి. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు కలిసి వస్తాయి. ఆర్థిక పరిస్థితి కొంత నిరాశ కలిగిస్తుంది. అంతర్గత తీత్రువులు సమస్యలు సృష్టించినా అధిగమిస్తారు. ఈ వారం శుభాశుభ మిశ్రితంగా ఉంది. కుటుంబ సభ్యులతో సఖ్యత విచ్ఛేదమవుతుంది. ఇది మీ ఆనందానికి కారణం అవుతుంది. స్థిరాస్తుల అమ్మకమునకు సరియైన సమయం కాదు. గోవ్యతకు ప్రాధాన్యత నివ్వండి.

కుంభం

ఈ వారం షోటీ పరీక్షలలో విజయం సాధిస్తారు, అవకాశాలు ప్రయత్నం మీద లాభిస్తాయి. ఆర్థిక లావాదేవీలు ప్రోత్సాహకరంగా సాగుతాయి. దూరపు బంధువులను కలుసుకుని సంతోషంగా గడుపుతారు. ఇంటిలో శుభకార్యాల జరుగుతాయి. దీర్ఘకాలిక సమస్యలను పరిష్కరించుకొనడానికి మధ్యవర్తులను ఆశ్రయిస్తారు. పెట్టుబడులకు తగిన లాభాలు పొందడానికి వేచి ఉండవలసి ఉంటుంది. ఉద్యోగులకు ఇంక్రిమెంట్లు రాగలవు. సూతన వస్తు, వస్త్రాలు, ఆభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు.

మీనం

ఈ వారం ముఖ్యమైన వ్యవహారాలలో విజయం సాధిస్తారు. క్రమకు తగిన ఫలితం దక్కుతుంది. సన్నిహితులతో ఏర్పడిన మాట పట్టింపులు తొలగుతాయి. ఆర్థిక లావాదేవీలు లాభసాటిగా సాగుతాయి. సంగీత, సాహిత్యాలపై ఆసక్తి చూపుతారు. ఆస్తి వివాదాలు తీరి లభి పొందుతారు. బంధువులను కలిసి ఆనందంగా గడుపుతారు. సూతన కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుడతారు. వాహనాలు, గృహం కొనుగోలు యత్నాలు చేస్తారు.

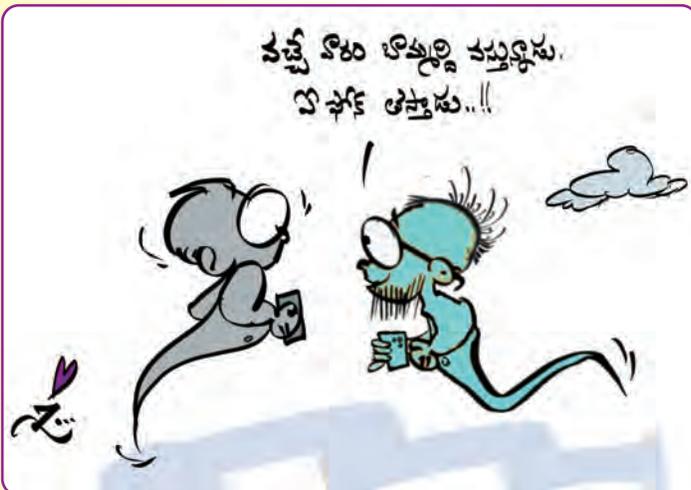
ఏంటీ.. ఈనెల పంపించిన ఈ మెయిల్స్
అలాకూ పక్కటెల్లి అల్లో..?!

సోదా వాణ్ణి తిరుగుతూ గట్టిగా
అరుస్తూ యావారం చేసుకోవాలి...
ఇప్పుడే అరిస్తే జనం చంపోతారీ.. వాడో!

ఈ టైం లో లెక్కలేనంత
వివాదాలు ఉన్నాయి..!!

ఈ

వా

రం

కా

ర్నా

యై

ఇంద్రధనుస్సులోని రంగులను తలపించే ఈ నది కొలంబియాలో ఉంది. దీనిని కేనో క్రిస్టిల్ నది అంటారు. ఈ నది అడుగు భాగంలో ఉన్న రాళ్ల మీద మ్యాకరేనియా క్లావిగెరా అనే మొక్కలు పెరుగుతాయి. ఈ మొక్కల్లో విభిన్న రంగులుంటాయి. నదీ ప్రవాహం తగ్గినప్పుడు నీటి మీద సూర్యకాంతి పడటం వల్ల నదిలోని నీరు ఇలా వివిధ రంగుల్లో కనిపిస్తుంది.

